

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Istensegitsi jelentés

Jelképes értelme van annak az Istensegitsi nevű kis községnek, amely ott áll a tűz-rész martalékaul esett Józseffelva szomszéd-ságában. És ez a név most különös jelentősé- get kapott ama forró együttérzés révén, ame- lyet Istensegitsi község Józseffelvával szemben tanusított. De nemcsak a veszedelem legsúlyo- sabb óráiban lángolt magasra ez az együtt- érzés, hanem ott virraszt most is a romok fö- lött és a lesújtott nép sorsjavulásáért fohász- kodik. Elekes Dénes, istensegitsi plébános újabb jelentést küldött az elpusztult Józseffel- váról. Beszámol arról, hogy habár a tűz már hetek óta teljesen kialudt, de ég még ma is a lelkeket emésztő kínok lángja szakadatlanul. Egy-egy kis házban, csűrben, istállóban sok síró gyermek között összezsufolva töltik a mun- kás férfiak álmatlanul az éjszakáikat. Pedig mennyivel több munka vár rájuk hajnalban, mint azelőtt. Most egyszerre kell kapálni, kas- szálni, romokat eltakarítani, kerteket újra szántani, anyagot hordani és építeni.

Minden reggel újból és újból feltárul a szörnyű vigasztalan kép. Hova lett ez a pompás kis község? Ahol a házak előtt tavaszi pompában illatoztak a virágok, az öregek padon ülve beszél- gettek, a gyermekek vidáman játszadoztak és a fiatalok dalos kedve hallatszott, ott most ki- halt a szó, az ének és a gyermeki kacaj. Ellég- tek a kiülő padok, a rózsák, a gyermekjáték, elégték a földdel fedett hidak is, még az üveg és vastárgyak is alaktalan tömeggé olvadtak. Szegény józseffelvaiak. A szörnyű éjszaka után nem akartak hinni a saját szemüknek, hogy már nemcsak a tűz világít, hanem a nap is, amelyről azt gondolták, hogy soha fel sem kel, hogy azok épen maradtak, holott ők azt hitték, hogy a világ vége van itt. És ma sem tudnak még szabadulni attól a gondolattól, attól az érzéstől, hogy a pusztulás végleges és soha többé nem lesz fedél a fejük fölé. Még a négy-öt éves gyermekek is gyakorlati felriad- nak éjszaka álmukból éjszaka és csak nehezen lehet megértetni velük, hogy aludjanak csak szépen, mert a házuk már nem ég, a házuk már rég leégett.

Ilyen drámai, ilyen izgalmasan feszült az istensegitsi plébános jelentése az elpusztult Jó- zseffelváról, ahol még máig sem tudtak a né- pek ama szörnyű napok lidércnyomásos látó- másaitól szabadulni. Valóban nincsen ször- nyűbb, mint a tűz, amely mindent felemész- t, mindent elpusztít és a pokol vörhenyes színét festi az égre. De bármilyen rettenetes is volt ez az elemi csapás, támadt a nyomán jó is. Csodá- latos szépen egyszerre mindenütt fellobog- tak a szeretet, az együttérzés lángjai. Csodálat- os ez a felemelő, lelkesítő szívbéli tűz. Az egész ország irtalmas testvéri érzése a súlyosan megpróbált bukóvívai kis falucska lakossága felé fordult. Megindult és lankadatlan buzga- lommal folyik már országsszerte a gyűjtés, adakoznak kicsik és nagyok, magánosok és tár- saságok, mindenki módjához képest teljes szív- vel és teljes jóakarattal. Örömmel állapíthat- juk meg, hogy lapunk révén is gazdag sikere van a nagy akciónak. Huszonhatezer leinél több mai napon már a Déli Hírlap gyűjtése és re- méljük, hogy buzdításunk nyomán csakhamar a gyermekek is belekapcsolódnak ebbe a nép- mentő nagy és szépséges feladatba.

Gondoljanak ők csak józseffelvai szeren- csétlen kis pajtásaira, akik, mint olvashatták, még álmukból is felriadnak és legtöbbszörnek alig van fedelük, párnájuk, takarójuk. Gondol- janak érző gyermeki szívvel ezekre a kis szerencsétlenekre és akkor majd nem lesz nehéz egy némely kis vágyaikról, szórakozásaikról le- mondani, hogy a megtakarított néhány leit erre a nemes célra áldozzák. És gondoljunk mind- annyian az istensegitsi jelentésre, hogy mennyi könnyet kell még felszárítani, letörölni. Foly-

Románia és Törökország mindenkor számíthat egymás barátságára

Gafencu külügyminiszter ankarai tanácskozásai a Balkán-szövetség megerősödését eredményezték

Ankarából jelentik: Gafencu külügyminisz- ter a török fővárosból való elutazása előtt a kö- vetkező nyilatkozatot tette a sajtó képviselői- nek:

— Nem akarok elutazni Ankarából anél- kül, hogy összekötöttesbe ne lépjek ujságíró kollégáimmal és meg ne mondjam, hogy na- gyon megható az a baráti fogadtatás, amelyet a török ujságírók a román ujságírók és az én személyem iránt nyilváníttak. A bankett al- kalmával mondott beszédemhez már csak igen kevés hozzátenni valóm van, de leszögezni kívánom megegyezően abbéli megelégedése- met, hogy a török állam vezetőivel tel- jes egyetértésben fejeztem be a tanácskozásot. A megbeszélésről hivatalos közlemény holnap fog megjelenni Ismet Inonu köztársasá- gi elnökkel történt tanácskozásom után. A sajtó számára összegezem a megbeszélések fon- tosabb pontjait:

1. A török—román viszony. Megbeszélé- seink alapján kijelenthetem, hogy a közös érde- kek és érzelmeik és a kipróbált barátság alap- ján a két ország mindenkor számíthat egymás segítségére.

2. A Balkán szövetség nevében, amelynek ezidőszereinti elnöke is vagyok, kijelenthetem, hogy elhatározott szándékunk a szövetség egy- ségét és politikai függetlenségét, valamint bé- kekézségét továbbra is fenntartani és ebben egyezik véleményem a török külügyminiszter véleményével.

3. A Balkán szövetséghez nem tartoznak az összes Balkán államok, de abból senkit sem zárunk ki és maga a szövetség senki ellen sem

irányul. Készen állunk arra, hogy mindenkit fel- vegyünk a szövetség tagállamai közé, akik haj- landók a nyitott kapu politikáját magukévá ten- ni, mert mi habozás nélkül ezen politikát kö- vetjük és készen állunk arra, hogy megerősít- sük a négy nemzet blokkját.

4. A Balkán szövetség szolgálatában tekin- tetbe vesszük a görög kormány azon javasla- tát, hogy bizottság alakuljon istanbuli székhely- vel abból a célból, hogy tanulmányozza állan- dóan a gazdasági, kulturális, földrajzi és poli- tikai érdekeket és ilyen módon biztosítsuk a Balkán népek közötti állandó összeköttetést. A nemzetközi politika kérdéseit teljes egészé- ben tanulmányoztuk, főleg abban a tekintetben, hogy országaik függetlenségét és biztonságát megőrizhessük.

Gafencu külügyminiszter feleségével, kísé- retével és a román ujságírókkal kedden este fél 8 órakor különvonattal utazott el Ankarából. Saracioglu külügyminiszter kísérte Gafencut Jalovaba, ahol ma Ismet Inonu köztársasági cinök fogja fogadni. A pályaudvaron Gafencut az ankarai helyőrség parancsnoka, az angol, lengyel és német követ, valamint a Balkán szö- vetség államainak követei és számos előkelőség búcsúztatta. A katonai diszszád tisztelgése és katonai zenekar hangjai mellett hatalmas tömeg jelenlétében robogott ki a különvonat.

Az angol sajtó rendkívüli figyelmet szentel Gafencu külügyminiszter ankarai tárgyalásai- nak. A Times azt írja, hogy a Balkán-szövetség a béke eszköze és semilyen más ország ellen nem irányul.

Iorga tanár lemondott a szenátus elnöki tisztségéről

Bucurestiből jelentik: A politikai életnek nagy eseménye, hogy Iorga tanár lemondott a szenátus elnöki tisztségéről, mert a törvény- hozásnak ez a háza nem fogadta el az új ház- szabályt. A szenátus nevezetes ülése a követ- kezőképpen folyt le: A szavazatok összeszámó- lása alkalmával kitudt, hogy 49-en az új házsa- bályok mellett 88-an a házszabályok ellen sza- vaztak. Ilyen körülmények között Iorga pro- fesszor lemondott az elnökségről és lemondá- sát a következő szavakkal indokolta meg:

— A házszabályok visszatartása az Önök azon kívánságának felel meg, hogy nem óhaj- ták ezt a javaslatot, amelyen magam is dolgoz- tam és amely politikai életem alapját képe- zte, elfogadni. Szándékom az volt, hogy a nem- zet érdekében a rend továbbra is fenntartandó, mert különben még súlyosabb bonyodalmak származhatnak, mint a volt kormányzatok ide- jében. Kérem tehát, fogadják el visszavon- hatatlan lemondásomat és válasszanak új elnököt, akinek szerencsét kívánok és kérem

önöket, hogy magatartásukkal ne veszélyez- tessék a megkezdett munkát.

Iorga professzor ezután eltávozott az ülésteremből.

Gr. Perieteanu a szónoki emelvényre siet- ve javasolta, hogy korelnökként A. G. Cuza professzor foglalja el az elnöki széket és foly- tassák a tanácskozásokat. Cuza professzor el- foglalva az elnöki széket, megköszönte a bizal- mat, majd pedig az ülést berekesztette, bejelent- vén, hogy az ülés folytatását délután 4 óra ra tűzi ki és tárgysorozat első pontja az elnök megválasztása lesz.

Bucurestiből jelentik: A választói törvény előírásai alapján a képviselők és szenátorok semmiféle közbenjárás nem tehetnek a minisz- tériumban, vagy a hatóságoknál. Minden ilyen kérdést a parlamenti iroda útján kell a hatósá- gok tudomására juttatni. Ezt a rendelkezést a parlament megnyitása alkalmából minden kö- rülmények között tiszteletben fogják tartani.

tatni kell az élet — és lélekmentést. Nem sza- bad, hogy a segélygyűjtő akció ellankadjék. Mert miként a bibliai asszony korsójából ki nem fogyott az olaj, amíg tartott az inség, úgy most is addig kell tartani a segélynyújtásnak, amíg nem lesz már egyetlen hajléktalan sem, aki

bújdosik, halódik, mint a fészkevesztett madár. Segítsünk és adakozunk tehát csak to- vább is teljes szívvel és teljes erővel, mert méltó öröm és elégtétel lesz majd számunkra, ha rombaiból új életre ébred az elpusztult József- falva.

Végsőkig kiéleződött a távolkeleti helyzet

Japán zár alá helyezte a tiencsini koncessziós területeket. Anglia teljesíti a japán követeléseket?

A Nichi Nichi című tokiói lap azt írja, hogy Japánnak közlése a tiencsini koncessziós területeket zár alá helyezni, mert Anglia a japánellenes terrorizmust akadályozza és a távolkeleti a jelenlegi helyzetet akarja továbbra is fenntartani. — A Miako című lap szerint a japán intézkedéseknek az a céljuk, hogy Angliát és Franciaországot magatartásuk megváltoztatására kényszerítsék. Japán eddig elkerülte a sűrűdéseket, de a jelenlegi helyzetben szükséges volt az erőyes közbelépés. A blokád azt je-

lenti, hogy Japán el van határozva az akció megkezdésére.

Az angol nagykövét tegnap délelőtt kihallgatáson jelent meg Arita külügyminiszternél. Hiranuma miniszterelnök hosszasan tárgyalt Aritával és Itagaki tábornok-hadügyminiszterrel. A Domei-ügynökség azt hiszi, hogy a három miniszter el van határozva, hogy kitart az új politika mellett, amely a koncessziós területek ellen irányul.

Négy kínai terrorista miatt tört ki a bonyodalom

Butler külügyi államtitkár az alsóház tegnapi ülésén nyilatkozott a tiencsini helyzetről és megállapította, hogy az meglehetősen komoly. A japánok négy kínai fogoly kiadását követelik, akik állítólag alaposan gyanusíthatók egy japán szolgálatban álló magasrangú kínai főtisztviselő meggyilkolásával. A tiencsini angol hatóságok azért nem teljesítették a kívánást, mert a jegyzőkönyv adatai nem bizonyítják a négy kínai bűnösségét. A tiencsini angol konzulátus ostrom alatt áll és a külföldiek tömegesen kérnek távozási engedélyt.

Az United Press jelentése szerint a londoni japán követségről származó hír azt állítja, hogy Anglia engedett a tiencsini konfliktusban. A közlés szerint a külügyi hivatal tegnap közölte a japán nagykövettel, hogy az angol kormány hajlandó a helyi hatóságoknak kiszolgáltatni az angol fogságban levő 4 kínai terroristát. Az angol kormány álláspontjának megváltoztatását azzal indokolja, hogy a vizsgálat során olyan tényeket állapítottak meg, amelyek jogosulttá teszik a terrorizmus kiszolgáltatását. Hivatalos angol körökben nem erősítik meg az angol kormány engedékenységéről szóló hírt, sem pedig azt, hogy erről a külügyi hivatal értesítette volna a japán nagykövetet, sőt kijelen-

tették, hogy a külügyi hivatal ilyen értelmű elhatározásról semmit sem tud.

JAPAN ERÉLYES INTÉZKEDÉSEI

London. A tiencsini helyzettel kapcsolatban még a következőket jelentik: Tegnap hajnalban öt óra körül a koncessziós területeket körülvevő drótkadályokat villanyárammal telítették meg. Gépfegyveres és rohamisakok japán katonák vonultak fel a torlaszokhoz. A japán hadvezetőség felragaszok út-

Aggodalom Londonban és Párisban

Az angol külügyi hivatalban még a késő éjszakai órákban is teljes kivilágítás mellett serény munka folyt. Az egyes ügyosztályok állandó összeköttetést tartottak fenn Tokióval, Tiencsinnel és Sanghaival. Londonban attól tartanak, hogy a japánok a tiencsini esettel kapcsolatban valamennyi koncessziós területre kiterjesztik a zárlatot.

A tiencsini helyzetet Párisban is nagy aggodalommal szemlélik. Megalapítják, hogy a tiencsini helyzet Anglia és Franciaország egész keletázsiai pozíciójára kihatással lesz. Az Epoque sötéten látja a helyzetet. Az Excelsior szerint mindent el kell

ján közölte, hogy a koncessziós területekre irányuló gyalogos és járműforgalom szigorúan el van tiltva. A falragasz hét pontot jelöl meg, ahol megfelelő ellenőrzés mellett lehet közlekedni. A Dairen-i rakpart a japánok ellenőrzése alatt áll, a nemzetközi hidat pedig teljesen elzárták drótsóvénnyel úgy, hogy a közlekedés ezen a ponton teljesen lehetetlen. A japán parancsnokság kiáltványában hangsúlyozza, hogy a rendszabályokra azért volt szükség, mert a koncessziós területeken mindent megtesznek, hogy a kínai-japán háború kimenetele a kínaiaknak kedvezzen és a közlekedési tilalmat mindaddig nem vonják vissza, míg Anglia megfelelő biztosítékot nem nyújt, hogy sem közvetlenül, sem közvetve nem támogatja a kínaiakat.

Arita japán külügyminiszter kijelentette a hír lapiról előtt, hogy Anglia és Franciaország minden elkövetnek, hogy az árulásért letartóztatott kínaiakat vegyes bíróság elé állítsák, azonban a japán kormány semmi esetre sem fogadhatja el ezt a megoldást. A tiencsini japán helyőrségparancsnok kijelentette, hogy nem szüntetik be a megtett intézkedéseket, míg nem lesz meg a biztosíték, hogy a háborúskodó ellenfelek egyikét sem részesítik előnyben a koncesszió alatt államok. A feszült helyzetet való tekintettel az idegen nők és gyermekek eltávolítására Tiencsinnél.

A szerda reggel életbélptetett japán blokád, amely mint tudvalevő, az angol és francia koncessziós területek ellen irányul, eredmény már mutatkozik. Szombat óta az élelmiszerárak 60 százalékkal emelkedtek. A Peihi-folyó a forgalom teljesen kihalt. A nemzetközi híd előtt, amely az egyetlen kijárat, az emberek százaai állanak, hogy megmozdítsák őket. A koncessziós területtől a tiencsini főpályaudvarig az út eddig öt percet tartott, most ugyanez az út több, mint két órát vesz igénybe.

követni, hogy a távolkeleti helyzet tisztázódjon a bizonytalanságot nem szabad sokáig fenntartani.

Az angol minisztertanács szerdán délelőtt tartotta szokásos heti gyűlését. A Havas-irodai londoni levelezője szerint a minisztertanács vizsgálata tárgyává tette a tiencsini helyzetet. Valószínű, hogy az angol kormány jegyzéket intéz az ügyben Tokióhoz. Szó volt még a minisztertanácsban a külügyi hivatal mellett létesítendő propaganda-iroda felállításáról, amelynek vezetője valószínűleg lord Perth volt római angliai nagykövét lesz.

Az irgalom nevében

Irta: JEAN GRANGE

A svájci gyorsvonat indulásra készen állt a párisi pályaudvaron. Az egyik elsőosztályú fülkében két ur megkönnyebbülten lélegzett fel.

— Ha egy kis szerencsénk van, — mondta az idősebb ur fiatalabb utitársához fordulva, — zavartalan éjszakánk lesz.

A másik meglepődött mosollyal bólintott.

Ebben a percben a folyosóra nyíló ajtó kinyílt és egy szép, fiatal hölgy lépett be a fülkébe. Körülnézett és újra eltűnt. Egy perccel később karonfogva bevezetett a fülkébe egy harminc év körüli férfit és így szólt hozzá:

— George, itt kényelmesebben utazhatsz, mint abban a fülkében, ahol negyedmagaddal lettél volna. Ülj ide a sarokba.

Azzal a fekete pápaszeműs férfi felült a saroklőrsre és újra eltűnt. Egy perccel később egy hordár, akinek a nő a felyosón elfogott, a kocsi egy másik fülkéjéből behozott egy sárga bőr utitáskát.

— Tegye oda ennek az urnak a fejét a hálóba — mondta a fiatal hölgy és a fekete pápaszeműs urhoz fordulva hozzáfűzte:

— George, a táskád a fejed felett lesz, ha valamire szükséged van, utközben magad is levegheted. Nem vagy izgatott, drágám?

— Jól érzem magam, angyalom — mondta a fekete pápaszeműs ur gyöngéden — mindent olyan nagyszerűen elrendezték, mint mindig.

Azzal a vak ember üres nézésével körüljártatta szemét a fülkében, de látszott, hogy szegény nem látja a környezetét.

— Két ur van a fülkében, George, — mondta a lány — az ablaknál ülnek.

— Elsőnézet kérő mosollyal nézett a két urra, akik részvétellel, megértően bólintottak.

— Uram — mondta a fiatal hölgy, — nem fogja az urak éjszakai nyugalmát zavarni, nagyon csendes utitárs.

Az idősebb ur barátságosan jegyezte meg:

— Sőt ellenkezőleg... ha valamire szükségre volna, tessék csak nekünk szólni.

— Köszönöm uraim, — felelte a vak ember és a hang irányába fordította az arcát. Aztán a nő felé fordulva így szólt:

— Most már szállj le, mert indul a vonat. Csókolom apuskát és a mamát.

A nő kisietett a folyosóra, miután maga mögött becsukta a fülke ajtaját. A két utitárs egymásra nézett, az idősebbik a vállát vonogatta. A vonat elindult.

A vak ember mozdulatlanul ült a helyén. Néhány perccel később levette fekete pápaszemét és a zsebkendőjé megörülte a két szemét. Részmes látvány volt a vérbeborult szemgolyó, a betegesen tágrányított szem, amint teljesen elárasztották könnyei. A két utitárs iszonyattal nézte. Mintha a vak ember megérezte volna ezt, gyorsan újra feltette a pápaszemét és így szólt:

— Bocssásanak meg, egy pillanatra elfelejtettem, hogy a szemem nem kellemes látvány.

Az idősebb ur barátságosan hangon felelt:

— Ugyan kérem, ne zavartassa magát. Ha jobban érzi magát pápaszem nélkül, miattunk nem kell feltennie.

A fiatalabb is ráhagyta ezt.

A vak ember hálás hangon felelt:

— Az urak igazán olyan figyelmesek... De mindenestre újra feltettem a szemüvegemet. A nővérem azt mondta, hogy a szemem borzalmasan hat...

— A nővére?

— Igen... aki idekísért. Kérésre megmondta nekem az állapotomról a leleplezetlen igazságot. Végre is komoly férfi vagyok, tudnom kell, hogy hanyadán vagyok.

Az utitársak néhány percig hallgattak, aztán a fiatalabb szólt meg:

— Meddig utazik?

— Genfben, ott rokonok várnak a pályaudvaron.

— És merik egyedül ilyen hosszú utra engedni?

— Jól ismerem ezt a vonalat. A háború előtt... mielőtt az a robbanás elvette a szemem világát... gyakran tettem meg ezt az utat.

A két utitárs összenézett. Az idősebb a vak ember szemére mutatott, mintha ezt mondaná: "...nem számít, hiszen vak". A fiatalabb férfi megértően bólintott.

Csakhamar a vak ember hátrahajította a fejét és elaludt. Már hajnalodott, amikor felébredt. Az utitársai is ébren voltak. A vak ember elővette a zsebkönyvét és így szólt:

— Fél óra múlva érkezünk a határhoz, ahol

előbb a francia vámvizsgálat kicsempészett valak után kutat, csak azután következik a svájci vámvizsgálat.

Az utitársai megdöbbenve néztek a „vak emberre”, aki ilyen jól látja az órája számlapját és most így szólt:

— Nem félnék az urak a vámvizsgálatól? A határátlépés előtt a franciák nagyon alaposan átdásznak a valutacsempészekre.

— Valutacsempészekre...? — ismételte az idősebb ur remélt arccal.

— Így mondtam. Láttam, amikor ön — mondta a „vak ember” az idősebb urhoz fordulva — az utitársakjából kivett egy vastag kötetet, bizonyos dollárt, vagy fontot és eldugta a kocsi párnáiba, melynek szélét előbb nagy gyakorlóról tanuskó ügyességgel felejtette, majd újra bevarta.

— De uram...!

— Kár a benzinért uram — vágott közbe a „vak ember” — nem szoktam vitatkozni. Nem kéne nem megszámolni a utitársait, de annyira becsülni, hogy kétezer dollárért hajlandó vagyok hallgani.

Ha azonban nem tetszik az ajánlatom, bizzuk a nánócokra, hogy ők mennyit fognak megszámolni, ha a figyelmüket a kocsi párnájára felhívom. Szóval, megér-e önnek kétezer dollárt, hogy Geri újra megvakuljak?

Az idősebb férfi szó nélkül elővette a vastag kötetét, villámgyorsan felejtette a kocsi párnáiba kivett belőle egy vastag csomagot. A csomagot kétezer dollárért megszámolta a „vak ember” kezében újra bevarta a csomagot a párnába.

A „vak ember” pedig lecsavarta a vastag csomagot a fejét és a bot nyílásába elhelyezte a bankjegyeket.

— Amint a fináncok bejönnek — mondta a „vak ember” tehetetlenségével elejtve a botot, a finánc, mint jó érzésű francia felkapja a fűrtől és odanyújtja nekem, mire én tétován tapcátózza keresem a fejem felett, a hálóban az utitársakomat. Ez a bevezetés az „örök, szent irgalom nevében” mindig megrövidíti és veszélytelené teszi a vámvizsgálatot az egész fülkére vonatkozóan. Azután a kocsi utolsó fülkéjéből értem jön a feleségem és Genfben a „szegény vak embert” legiti a vonatról.

— Tehát nem is a nővére?

— Annyira a nővérem, amennyire vak vagyok.

Franco-Mussolini találkozó lesz Rómában

A Havas távirati ügynökség hangsúlyozza, hogy a madridi sajtó semmit sem közöl azokról a fontos tárgyalásokról, amelyeket Rómában folytatnak a spanyol államférfiak. Madridban úgy látszik azt akarják, hogy a tengelyhatalmak sajtója optimizmust tápláljon, miután ez a sajtó erőiesen követeli a spanyol kormánytól az egyezmény aláírását. A Havas-iroda azt hiszi, hogy kulturális és gazdasági egyezményről lehet csak szó, mert a spanyolok nem is gondolnak arra, hogy katonai egyezményt kössenek.

Az olasz lapok azt a jelentést közlik, hogy Franco tábornok szeptember hó folyamán Rómába érkezik.

Sumner spanyol belügyminiszter tegnap délba. A repülőtéren Ciano külügyminiszter és Starace, a fasisztapárt főtitkára búcsúztatták a távozó spanyol belügyminisztert.

A nagy tubus Lei 28.— A kis tubus Lei 18.—

Strang, Anglia kiküldötte megérkezett Moszkvába

Közös angol-francia-lengyel nyilatkozat készül a danzigi kérdéstről. A Szovjet nem enged követeléseiből

William Strong szerdán délelőtt 11 óra 20 perckor érkezett meg Moszkvába. A pályaudvaron Roch, a külügyi népbiztosság nyugat-európai osztályának főnöke és Poncikov protokollfőnök, valamint Dewerecker, az angol nagykövetség tanácsosa fogadták.

Strang megérkezéséhez a szovjetlapok egyetlen hang kommentárt nem fűznek. Moszkvában hívatkoznak a Pravda legújabb vezércikkére, amely még egyszer kifejti, hogy a Szovjetunió semmi szín alatt nem engedhet állásfoglalásából. A moszkvai politikai közvélemény meg van győződve arról, hogy a szovjetkormány jettányit se m enged követeléseiből és ezzel kapcsolatban a balti államoknak nyújtandó garanciából.

Strang útban Moszkva felé, mint ismeretes, kiszállt Varsóban, ahol éjszaka egy óráig megbeszélést folytatott a varsói angol nagykövettel. Kiszivárgott hírek szerint Anglia, Franciaország és Lengyelország közösen tiltakozástételre készülnek, amely szerint az érdekelt hatalmak hajlandók megvitatni Danzig jelenlegi helyzetét, de Danzignak a birodalomba való bekebelezéséről nem lehet szó.

NEM LEHET SZÓ DANZIG BEKEBELEZÉSÉRŐL

A francia lapok hangoztatják annak elengedhetetlen szükségességét, hogy Moszkvával létrehozzák a megegyezést. A Justice című lap közli, hogy a francia kormány kérte Chamberlain-t, vegye tekintetbe Molotov kívánságait és hozzáteszi, hogy ha a Sovjet nem akarja, hogy Németország uraljon Európá felett, alá kell írnia a háromhatalmi egyezményt. A L'Aube azt írja, hogy ha Moszkvával a tárgyalások meghiusulnának, az a háborút jelenti, az egyezmény aláírása ellenben lehet, hogy a békét, de minden esetre a győzelmet jelenti.

Anglia, Franciaország és Lengyelország közös nyilatkozatot akarnak kiadni a danzigi alkotmány tekintetében. A Daily Express jelentése szerint a három nagyhatalom közös nyilatkozata javaslatokat tartalmaz, majd a danzigi status quora vonatkozásban. A lap úgy tudja, hogy William Strang Varsóból történt elutazása előtt hosszasan tárgyalt erről a kérdéstről

az angol nagykövettel. A Daily Express azt írja, hogy a danzigi alkotmányt a három nagyhatalom meg akarja változtatni, de nincsen szó arról, hogy Danzigot teljesen bekebelezék a német birodalomba.

NÉMET NEMZETI SZOCIÁLISTA PROPAGANDA ARRASBAN

A Le Petit Journal híradása szerint Arrasban nagyszabású külföldi propagandát fedeztek fel. Néhány nappal ezelőtt az arrasi ügyészséget

arról értesítették, hogy több városbeli és környéki személy hitlerista propagandáratokat kapott postán. A megindult vizsgálat kiderítette, hogy egy bizonyos személy rendszeresen kapott Németországból propagandáratokat. Egy köz tisztviselő lakásán házkutatást tartottak, amelynek eredményeként mintegy negyven kilogram súlyú rőpiratot találtak. A lap annak a nézetnek ad kifejezést, hogy a vizsgálat az egész franciaországi külföldi propagandát fel fogja göngyölyteni.

BELGIUM NEM TÜR BEAVATKOZÁST BELÜGYEIBE

A belga képviselőház tegnapi ülésén sz került a belga nemzeti szocialista szervezetek működéséről. Pierlot miniszterelnök röviden csak annyit mondott, hogy Belgium jóviszonyban akar élni minden szomszédjával, azonban belügyeibe nem tűr semmiféle beavatkozást bárhonnán jöjjön is az.

Horthy Miklós kormányzó a magyar parlamentet megnyitó beszédében az ország egységét és függetlenségét hangoztatta

Budapestről jelentik: Az új magyar országgyűlés szerdai ünnepélyes megnyitását Horthy Miklós kormányzó nagy beszédét mondott. Többek között rámutatott, hogy milyen súlyos feladat vár a képviselőkre és felsőházi tagokra. A magyar alkotmányos munkaprogramot a következőkben vázolta:

Egység és munka befelé, önállóság kifelé és a szociális kérdések megoldása.

— Hűséggel tartozunk barátaink mellett. Hálával tartozunk Olaszországnak, amely állam támogatott bennünket nehéz napjainkban. A régi fegyverbarátság fűz bennünket Németországhoz. Mint eddig, úgy a jövőben is változatlanul fennáll Lengyelország iránti barátságunk, amely állammal most közös határt kapunk.

Igyekezünk szomszédainkkal a baráti jóviszonyt kifejleszteni,

Mindent elkövetünk, hogy Jugoszláviával baráti viszonyt tarthassunk fenn.

Ha a Népszövetség egyetlen egységre válna volna, hogy az igazság érdekében beavatkozzék, nem került volna arra sor, hogy az európai államok egymás után elhagyják.

A leszerelési kudarc után fegyverkezési láz kerítette hatalmába Európát.

Hogy a mindenki harca mindenki ellen még nem kezdődött el, ez főleg azzal magyarázható, hogy az európai államok felelős tényezői tisztában vannak azzal, hogy az egész civilizált világ soráról van szó. Nézetem szerint meg lenne a módja, hogy az európai nagyhatalmak megegyezzenek egymással és akarataikat rákényszerítsék a kis államokra. Ezen a téren csak a kezdeményezés nehéz, mert ezt a lépést egyik nagyhatalom sem tudná megindokolni a saját közvélemény előtt.

Leghelyesebb lenne, ha a világ legmagasabb erkölcsi fóruma, a pápa őszentsége, ténnyé javaslatot

arra, hogy az érdekelt államok összeüljenek és megbeszéljék a béke lehetőségeit.

Beszéde végén a magyar kormányzó figyelemztette az alkotmányos testületet, hogy valamennyi ténykedésükben csakis a magyar alkotmányra támaszkodhatnak.

Vizrebocsátották az első Romániában készült aknalerakó hajót

Galatiból jelentik: Különleges fényfelbocsátották vizre szerdán a galatii kikötőben az első, Romániában készült aknakerakó hajót,

amelynek neve „Admiral Murgescu”, aki 1888-tól 1901-ig a román tengeri haderő főparancsnoka volt. Az egész város és a kikötő zászlószoborban várta a nagy eseményt. A kikötőben tartózkodott a Mircea iskolahajó, a Regina Maria és a Regele Ferdinand torpedórombolók. Délelőtt 10 órakor futott be a galatii állomásra az uralkodó különvonata,

akit a pályaudvaron Calinescu Armand miniszterelnök, Teodorescu Paul tábornok, légügyi és tengerészeti miniszter, Titeanu Eugen sajtóminiszter, Giurescu királyi helytartó és más előkelőségek fogadtak. Öfelsége ezután ellépett a kivonult díszszázad előtt, ezt követően gépkocsiba szállott és a kikötőbe hajtatott. Az útvonalon összegyűlt tömeg

lelkesen éljenzte az uralkodót,

akit a kikötőben a két torpedóromboló, négy dunai monitor, valamint a Mircea iskolahajó az előírt üdvözléssel fogadott. Cosma püspök istentiszteletet celebrált, aminek végzetével Teodorescu Paul tengerészeti és légügyi miniszter beszéd keretében felolvasta a hajókereszteselés okmányát, majd az uralkodó a szokásos szertartások kíséretében

megkeresztelte az új hajót

és megadta a jelt a hajó vizrebocsátására. Az uralkodó megtekintette a galatii hajógyárban építés alatt álló hajókat, majd a Mircea fedélzetére szállott, ahol a tengeri haderő főparancsnoka üdvözölte. A hajó fedélzetéről a király szemlélt tartott az elvonuló tengeri egységeken. Az ünnepség befejezése után a Regele Carol II. fedélzeten dezsóné következett, utána az uralkodó visszatért a fővárosba.

Felelősségrevonás a proletárdiktatúra alatt elkövetett kivégzésért

Budapestről jelenti tudósítónk: A pestvidéki törvényszék gyorsított tanácsa szerdán ítéletet Klein Jenő bűnperében. A vádlott résztvevő a magyar proletárdiktatúra idején egy újpesti ellenforradalmár kivégzésében. Klein az esztergomi fogolytáborba került, ahonnan megszökött, átúszta a Dunán és azóta Csehszlovákiában bujdosott. Klein a főtárgyaláson azzal védekezett, hogy a kivégzésre őt is több társával együtt kirendelték és nem tehetett egyebet, mint teljesítette a parancsot. A bizonyítási eljárás befejezésével a bíróság eljuttatta a gyilkosság vádját és azt szándékos emberölés vádjára módosította át. Kleint a bíróság szándékos emberölésért két évi fogságra ítélte, de a büntetés végrehajtását tekintettel a bűnözés elévült voltára felfüggesztette. Az ügyészség azonban elrendelte a vádlott további fogvatartását arra való hivatkozással, hogy szökéséről kell tartani.

Harminchárom tengerész élet-halál küzdelme

Hogyan menekült meg a Squalus buvárhajó személyzete a hullámsírból

Portsmouth, június hó. Három napig tartott... 3 nap leírhatatlanul feszült, izgalmas várakozással telt el, míg a „Squalus” hullámsírjából felkerült az a harminchárom bator tengerész, akit hatvan és egyhárom órán át, amíg odalent voltak, csak a reményesség kötött össze a külvilággal. Naquin sorhajóhadnagy, a szerencsétlenül járt tengerelattjáró parancsnokának bizakodása és kitünő szakértelme mellett azokból a kopogó hangokból, amelyeket hallhattak, a Squalus eltemetett legénysége tudta, hogy amit ember és a modern technika tehet értük, az minden megtörténik, de tudták azt is, hogy 240 láb mélységből elsüllyedt tengerelattjáró legénysége még nem került fel élve a szabadba...

A LEBUKÁS

Kedden reggel indult a „Squalus”, az amerikai tengerelattjáró flotta egyik legmodernebb büszkesége rendes gyakorlatára: egyórás süllyedő gyakorlat során kellett a legénységnek, mint már annyiszor, bebizonyítani, hogy minden kis szelep,

csavar, minden ember a helyén van és működik. Naquin hadnagy, a tengerelattjáró parancsnoka kiadta a szokásos parancsokat és 8 óra 40 perckor a „Squalus” megkezdte „lebukását”. Alig egy perce el azután a parancsnok és a legénység rémülettel érezte, hogy a tengerelattjáró „felágaskodik”, nem engedelmeskedik a kormányának. Mindenki előtt pillanatok alatt világossá lett, hogy

a hajó léket kapott,

valamiképpen víz jut a belsejébe és süllyed. A kitünő legénység egyetlen tagja előtt sem volt titok, mit jelent ez. De senki sem vesztette el a fejét.

A parancsnok néhány szempillantás alatt végrehajotta a szükséges manővereket: lekapszoltatta az önműködő védőszerkezettel a tengerelattjáró vízbálsztjait, amelyeknek vízzel való megtöltése segíti a hajót a víz alá bukásban. Ezzel a „Squalus” megszabadult ugyan a ballasztok terhétől, de ekkorra már olyan hatalmas mennyiségű víz hatolt a hajó testébe, hogy a süllyedést többé nem lehetett megakadályozni.

Megfullad a legjobb barát

A felfeléhajlott orru „Squalus” tehát nagy zökkenéssel hamarosan fenekét ért. És a hajó utasai percek alatt a benyomuló tenger martaléka lettek volna, ha egy heroikus matróz az utolsó pillanatban emberfeletti erővel be nem csukja a hajó vastag vézrekesz ajtaját, amelyen, mint ismeretes, több van minden tengerelattjárón és a hajót egymástól hermetikusan elválasztott rekeszekre osztja...

Ez a matróz a buvárhajó segédvillanyserelője, Lloyd B. Maness volt, akinek hősi eszekeletét azóta ismeri Amerika valamennyi polgára. De a fiatal Maness elhárította magától a hősi jelzőket. „Csak a kötelességet teljesítette”, igaz, hogy tragikus kötelességét mert a csapóajtóval

bezárta az elöntött hajórészbe legjobb barátját,

akinek esküvőjén a következő vasárnap násznagy lett volna...

Maness lélekjelenlété azonban csak meghoszabbította volna a harminchárom ember haláltusáját, de nem mentette volna meg őket, ha az amerikai flotta két mérnöke tizenkét évi munkával ki nem dolgozott volna egy szellemes mentőberendezést, amely a buvárhajó történetében most először szerepelt... Ez a szerkezet MacCann és Mac Kee mentőharangja. Ezt a harangot várta türelmesen huszonnégy órán át a buvárhajó tengerfenékén pihenő legénysége...

Mit csináltak, hogyan vártak?

TAKARÉKOSKODNI AZ OXIGÉNNEL

A tagbaszakadt John C. Nicols, háromnapos szakállal, napbránított arcán, még kissé támolyogva a kórházteremben, de vidáman és jókedvűen így meséli el a huszonnégyórás fogás történetét, (a mely hajóársai és a parancsnok számára közel hatvan órára hosszabbodott):

— Először is világosságra volt szükségünk. Szerencsére a hordozható villanylámpák szárazon maradtak és így ezeknek fényénél lassan berendezkedtünk. Huszontötét volt azonnal lefektetett Naquin parancsnok, mert takarékoskodni kellett az oxigénnel és a mozgásban lévő test sokkal több oxigént fogyaszt, mint a pihenő. Őt ember kiosztotta a gázmaszkokat (az esetleg fellépő gázok ellen) a pokrócokat (a hideg volt a legrosszabb) és a Momsen öveket, amelyek utolsó reménységünk lettek volna, ha a kívülről vezetett mentőakció nem sikerül. De mindnyájan tudtuk, hogy a menekülésnek ez a formája micsoda kockázattal jár, hiszen 240 láb mélységben voltunk. A Momsen légző-övel az ember valahogyan csak kijut a hajóból, hiszen ma már minden tengerelattjárónak van speciális vészkijárata, amelyen keresztül víz alatt is ki lehet szállni. De azután a felszínre eresztett kis bójához kötött kötélen kell számolni a csömököt és fokozatosan ereszkedni a felszínre, hogy az ember, a nagy nyomás különbséget (négyzetméterenként ötven kilés nyomást kell a szervezetnek elviselnie) kiegyenlítő levegőbuborékokat kiszorítsa a véréből, a testet dekompesszálja. Ez bizony komplikált művelet még egy buvárnak is, buvársakkal a fején, hát még 240 láb mélységből, mindössze is egy Momsen-övel felszerelt, egyedülálló, kimerült és elgyöngült embernek...

Nem, erre a menekülési formára nem volt jó gondolni...

— De mindnyájan tudtuk, hogy megmentenek bennünket. Azonnal süllyedésünk után a felszínre eresztettük telefonbolyánkát és néhány órával a lemerülés után, már megérkezett a hely színére testvérhajónk, buvár is szállt le hozzánk és így a bójához erősített telefon segítségével leadtuk az első híreinket:

„VÁRJÁK A SZABADULÁST”

— A legénység harminc embere megmenekült és várja a szabadulást.

Ezután leeresztette a „Sculpin” az első buvárt, aki megállapította hajónk fekvését, a hajófalon keresztül részletesen „kikérdezett” bennünket Morse-jelleivel és leadva a maga biztatását, felszállt a

Négyezer merült alá a harang

— Nyolc megmentett számára van hely a kezelő legénységben kívül és így négyezer kellett megtennie az utat a kétszáznegyven lábnyi mélységből a „Falcon” mentőhajójáig, amíg sikerült a Squalus valamennyi élő utasát felszínre vonni. Az utolsó uton kilenc utassal megrakodva érkezett felszínre a harang. Egy-egy ut több óra hosszat tart, mert ilyen mélységből csak fokozatosan szabad felszállni a víz színére, mert az emberi szervezetnek előbb egy fokozatos dekompesszión kell átmennie. A fentebb leírt művelet nagyon egyszerűnek látszik, de nagy szakértelmet és precizitást igényel, hogy a tenger áramlása és egyéb technikai hibák meg ne hiúsítsák a mentést. A legutolsó utján például, amökor két kezelővel és kilenc utassal jött fölfelé, összegabalyodott a húzókábel a harang vontatómotorjában és csak úgy lehetett a harang ti-

Svájc országos kiállítása

ZÜRICHBEN

Október 29-ig van nyitva

Olcsó utazási lehetőségek

Felvilágosítással szolgál:

Wagons-Lits-Cook utazási iroda

TIMISOARA, Bánáti Bankegyület palotája. Telefon: 38-04

felszínre jelentést tenni, hogy az estére odaér Falcon legénysége megkezdheti a mentési munkát.

Ezt a mentési munkálatot az amerikai hadtengerészet egyik technikai szakértője így részletezte előtűnk:

HOGYAN MŰKÖDIK A MENTŐHARANG?

— Tizenkét évig dolgozott Commander Al R. McCann és Commander A. McKee a mentőharang tökéletesítésén, amíg a mai egyszerű formájához eljutott. Ez körtealakú páncélozott acélharang, amelynek két emelete van elválasztva az alsótól és a felső emeleten van elhelyezve a sűrűtelt levegőt dolgozó motor, amely a tengerfenékre (illetve az elsüllyedt buvárhajó testéhez) erősített kábelt feltekeri és ezáltal lehuzza a harangot a tengerfenékre. Egy másik motor kiszivattyúzza a harang alsó részéből a vizet, amikor már leért a tengerelattjáró csapóajtójához és

gumival bélelt alsó szájú rátpapad a hajó testére.

A felső emeleten tartózkodik a mentőkészülék kezemélyből álló legénysége, amely telefonon érintkezik a mentőhajóval. Természetesen a mentőharang egy levegőt vezető tömlő is összeköti mentőhajóval, amelyen keresztül ugyanúgy kapnak levegőt a harang utasai, mint a buvárok.

— Mjutan a harang hozzátapad a tengerelattjáró testéhez és legénysége kiszivattyúzza a vizet hermetikusan elzárt alsó részéből is, kinyitják két emeletet elválasztó rekeszeket és kinyitják buvárhajó csapóajtóját és megkezdődik a megmentésre váró utasok bezállása.

zenegy utasát izgalmas órák hosszát tartó várakozás után felszínre hozni, hogy buvár ereszkedett és elvágta a kábelt. A harangot azután saját fehé hajó ereje juttatta felszínre. Ez is igen kockázatos művelet volt azonban, mert a levegővel telt harang olyan erővel emelkedik a felszínre, hogy ha beleütközött volna a Falcon testébe, újabb katasztrófát okozhatott volna...

MI VOLT A HIBA?

A megmentett harminchárom tengerész olyannyira gyöngye volt, amikor kilépett a mentőharangból, hogy a legtöbbjét hordágyon kellett elszállítani. De néhány órával később már boldogan mesélték a tengerészeti kórházban, micsoda boldogság megmenekülni a halál torkából. Valamennyien dicsérték a parancsnok, Naquin hadnagy hidegvérét, józans-

MAGYAR SZÍNHÁZ

Három órás nagyszerű szórakozás! Kacagás! Jókédv! Szemnek és fülnek való csupa gyönyör!

A szomjas krokodil

Az idény nagy revüoperett slágerre, csütörtökön, pénteken este és vasárnap délután hatkor.

Szombaton este közkívánatra: A szezonban utóljára!

Francia szobalány

gá bátorságát és valamennyien azt hangoztatták, hogy az ő parancsnoksága alatt akár holnap le-
szinának ismét a tengeraltjárón a mélységbe.
A tengerészeti hatóságok számára természetesen a Squalus-ügy még nincsen befejezve. A vizsgát a legénység és a parancsmok kihallgatásával megkezdődött. Legfőbb célja megállapítani, mi okozta a katasztrófát, amelynek

huszonhat élet esett áldozatul?

Árduddigi jelentések arra mutatnak, hogy a tengeraltjárónak „leegzőnyílása” maradt nyitva a le-
bismál és ezen keresztül tódult be a víz, amely
ilyedést okozta. Sem a parancsmok, sem a
tengerészeti hatóságok nem tudják egyelőre ma-
gukat adni annak, hogy ez hogyan történ-
tett, miért nem veték idejében észre, hiszen a
veszélyes hidon biztonsági fényjelek és vész-
szig jelzik, ha a lebukásnál a szelepek nem zá-
rnak be.

A titok nyitját csak az elsüllyedt Squalus maga
nyitja meg.

Az ötmillió dollár értékű tengeraltjáró

beérkezése újabb gigászi feladat. Hatalmas,
széles pontonokat vontatnak a mélybe
erősítettek a hajó testéhez. De magába a hajóba
beépített levegőt szivattyúznak és így részben a
hajó testéhez erősített uszó levegőtartályok hozzá-
járására a súlyos acélkolosszust.

A tengeraltjáró, a hadihajók és a tenger bé-
tetasainak háborus réme, saját utasaira is ve-
yes jószág. Valamikor 1864. február 17-én a
vérszeges csapatok tengeraltjárója, a Huedley
edővel elpusztította az angol blokádflootta egyik
hajóját, a Housatonicot, de önmaga is belepusz-
tult a fegyvertényébe. Ez volt az első és
utolsó végzetes sikere, amelyet buvárhajó elért a
háború előtt. A buvárhajó technikája azóta
nagy fejlődésnek indult, de még ma is önmagára és
utasaira is kényes és vézetes fegyver...

A. L.

**Gyanútlanul áll
a szájban lévő
veszedelmekkel
szemben!**

Most nagy
tubusban
is kapható

Önmagát még sem védekezik a fogköveszedelmek ellen? Ne várjon addig, amíg fogai meglazulnak, ezért inkább mielőbb használjon Kalodont fogkrémet! Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert dr. Brünlich-féle Sulfurizin-Oleatot tartalmazza, eltávolítja a fogkövet és megakadályozza annak újraképződését.

KALODONT fogköellen

A Nemzeti Ujjászületés frontja magyar alosztályának jelentése

A választások eredményéről és a szavazókerületek új beosztásának hátrányáról

A Nemzeti Ujjászületés Front Magyar Alosztályának közleménye: A május 9-i választói törvény hatálybalépése után a Front Magyar Alosztályának vezetősége haladéktalanul megette az összes szükséges intézkedéseket, hogy népünk méltó parlamenti viselkedéshez juthasson.

A régi választói törvény alapján lefolytatott új képviselőválasztásokon a megyék külön választóterületeket alkottak s azok a jelöltek, akik megszerezték a kerületükben leadott szavazatok többségét, az országos arányszámtól függetlenül jutnak mandátumhoz. A magyar többségű megyék képviselői mandátumaira tehát a magyarság feltétel nélkül számíthatott. A törvénynek egyik legfontosabb célja az volt, hogy a választókerületek területét sokszorososan megnövelje,

amikor a megye helyett a közigazgatási tartományt választott kerületnek. Háromszék és Brassó megyék Buceci tartományhoz tartoznak nyolc ókírályi megyével együtt.

E két megye magyszámú magyar lakossága a tartomány román lakosaihoz képest jelentéktelen kisebbséget alkot.

Az országos tartományban a magyarság az összes lakosnak 24.31 százalékát teszi ki, Maros tartományban 32.03 százalékot, Temes tartományban pedig a magyarság számaránya csak 12.77 százalék.

A Magyar Alosztály vezetősége mindenek előtt felhívást intézett a magyar választókhöz, hogy a közelgő határidőn belül kérjék a választási névjegyzékbe való felvételüket. A felhívás következtében a letelepedési határidőn belül

168.492 magyar választó iratkozott be a választói névjegyzékbe.

A szenátorválasztó névjegyzék összeállításánál nehézségekkel találkozunk. A törvény rendelkezése szerint a jogi személyiséggel rendelkező szakmai szervezeteknek három nap alatt kellett kérnük elismerésüket a bucarestii ítéletábla elnökétől. Az idő rövidsége miatt a magyar szakmai szervezetek közül egyedül az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyetemes vezetősége tudta biztosítani szenátorválasztói jogát.

A jelölésekre nézve a Magyar Alosztály vezetősége nyomban a törvény megjelenése után érintkezésbe lépett a magyar vidékek vezetőivel. A bejelentett összes jelöléseket a fronti direktóriumuk elé ter-

jesztette a törvény által megkívánt jelölési engedély kiadása végett. Mivel az egyes választói kategóriákra nézve csak korlátozott számú helyek állottak rendelkezésre,

a direktórium csak 16 magyar képviselő és 5 magyar szenátor jelölésére adott írásbeli engedélyt.

A választói törvény, mint ismeretes, szigorúan megtiltja a jelölteknek a választókkal való érintkezést. Egyedül a jelöltek fényképes felhívásának a közösgéhez való kifüggesztését engedélyezi,

A szavazás néhány incidenset leszámítva, minden magyarlakta területen teljes rendben folyt le. A magyar alosztály megbízásából a választások napján Asztalos Sándor dr. képviselőjelölt, Demeter Bé-

la lapszerkesztő és Buttinger Antal dr. ügyvéd három kontesztációt nyújtottak be a szamosi választói körzet elnökéhez. A hivatalos lap 1939 június 6. 128/bis száma azonban közli a három kontesztáció elutasítását. Választóink példás fegyelmezettséggel és öntudattal tették meg népünk iránti kötelességüket.

A választások során kilenc magyar képviselő (Sóos István dr., Bartha Ignác dr., Teleki Ádám gróf, Tompa Lajos, Ludvig Gyula, Kovács Károly dr., Filó Ferenc dr., Orosz Károly és Péter János) és két magyar szenátor (Bánffy Miklós gróf és Gyárfás Elemér dr.) kapott mandátumot. Vasárhelyi János református püspök jogszertintí tagja a szenátusnak Márton Áron római katolikus, Varga Béla dr. unitárius püspök, továbbá Szász Pál dr. az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyet elnöke és a Front Direktóriumának tagja, Ófelsége II. Carol király kinevezése folytán jutottak mandátumhoz.

Az 1928-as választások a magyarság a képviselőház 387 mandátumának 4.1 százalékát, 1931-ben 2.6 százalékát, 1933-ban 2 százalékát, 1937-ben pedig — amikor a kormánypart nem érte el a primumhoz szükséges 40 százalékot, — 4.9 százalékát szerezte meg. A mostani választásoknál — a kedvezőtlen kerületi beosztás ellenére — a magyarság **a 258 képviselői mandátumból 3.5 százalékhoz jutott.**

Hitler nem akarja Csehországot bekebelezni a német birodalomba

Berlinből jelentik: Azokkal a külföldön általában elterjedt hírekkel kapcsolatban, hogy Csehországot és Morvaországot beakarják olvasztani a német birodalomba, az United Press berlini tudósa utal Hitler kancellárnak ez előtt tett kijelentésére, amely szerint a kancellár közölte Neurath báróval, hogy a protektorátus statutumán semmi körülmények között nem akar változtatni. Jól értesült körökben úgy tudják, hogy a kladnoi és más incidensek nem változtatták meg Hitler kancellárnak ezt az elhatározását.

A megyei tanács határozatával egyetértésben Kladno környékére kiterjesztett biztonsági intézkedéseket, tekintettel arra, hogy a számos letartóztatás után a rend és a nyugalom helyreállt, a következőképpen módosítják: Az ablakok és ajtók éjszakai bezárására vonatkozó parancs megszűnt. A színházak és mozik működésüket ismét megkezdhetik.

A Times aggodalmát fejezi ki a szlovákiai helyzet miatt. Németország csapatokat vont össze Szlovákia északi határán, ahonnan könnyen elérheti a sziléziai gazdag bányavidéket és Lengyelország ipari háromszögét. A birodalom jogot formál arra, hogy sztratégiai utakat és erődítményeket emeljen a Kárpátokban és a Javornik hegységben. A Szlovákiával megkötött szerződés értelmében a német csapatok elfoglalhatják az erődítményeket és katonai zónát létesíthetnek szlovák területen is. A szlovákokat rendkívül nyugtalanítja az újonnan érkező német csapatok nagy száma. Utasok arról számolnak be, hogy a szlovákok és a németek között legalább is olyan nagy lesz az ellentét, mint a csehek és a németek között.

A Daily Herald diplomáciai szerkesztője úgy tudja, hogy a birodalomnak az a szándéka, hogy rövidesen elfoglalja Szlovákiát és protektorátus formájában a német birodalomhoz csatolja.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

(—) A királyi helytartó szemléltja. Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap Daminescu Octavian dr. és Ioanescu Liviu osztályfőnökök, valamint Demencescu Ioan kabinetigazgató kíséretében szemléltre indult. A királyi helytartó meglátogatja Zsebely, Vojtek, Delta, Gátalja, Zsidovin, Boksan, Resica és Tirnova községeket. Ez utóbbi helyen résztvesz a két millió lei költséggel épülő új emeletes iskola alapkövetései ünnepélyén.

(—) Amerika kereskedelmi egyezményt akar kötni a tengelyhatalmakkal. Hull külügyminisztériumi államtitkár nyilatkozatában felszólította Németországot és Olaszországot, hogy járuljanak hozzá az általa kifejtett programhoz, amely a kereskedelmi egyezmények megkötésére vonatkozik.

(—) Büntetés az ingatlanoknyelvek késedelmes benyújtása miatt. A temesvári rendőrség, illetve az ingatlanoknyelveket nyilvántartó hivatal büntető jegyzőkönyvet készített azon háztulajdonosok ellen, akik elkezdenek, a határidő letele után nyújtották be az ingatlannyilvántartási könyvecskéket. A lakók nyilvántartására vonatkozó törvény ugyanis pénzbüntetést helyez kilátásba azok számára, akik a könyvecskéket elkezdenek adják be. Eddig már közel száz ilyen büntető jegyzőkönyvet adott át a bíróságoknak.

(—) A szófiai olasz követ és a bolgár miniszterelnök tárgyalásai. Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök tegnap fogadta az olasz kormány szófiai követét, akivel rendkívül hosszú időn át tanácskozott.

(—) ROBBANÁS A DOHÁNYGYÁRBAN. A temesvári dohánygyár egyik munkahelyiségében felrobbant egy karbidtartály és a légnomás több ablakot betört. Nagyobb kárt a robbanás nem okozott.

(—) A városi főjegyző nyári szabadságon. Table Nicolae dr. városi főjegyző tegnap kezdte meg nyári szabadságát, amelyet Poiana Marului üdülőtelepen tölt. A főjegyzői teendőket távollétében Loichita Eutim dr. gazdasági tanácsnok látja el.

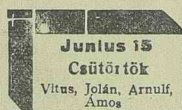
(—) FELVETELI VIZSGA. A gyárvárosi zárdaiskolában működő leánygimnázium első osztályában június 21-én lesz a felvételi vizsga. A vizsgadíj nyolcvan lei. A magyar óvoda, magyar elemi iskola és magyar gimnázium mellett levő internátumban 6—15 éves gyermekek mérsékelt díjak mellett nyernek elhelyezést és gondos nevelést. Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

(—) Halálhírek. Meghaltak: Manolescu Florina, született Secosan, 60 éves, özvegy Danu Iuliana, született Munteanu, 83 éves, Merkendörfer Hermina, született Pries, 63 éves.

(—) LEGÉTT CSEHORSZÁG EGYIK LEGNAGYOBB ZSIDÓTEPLOMA. Morava Ostravából jelentik: Az elmúlt éjszaka a város legnagyobb zsinagógája és a mellette épült zsidó kultúrház kigyulladt és teljesen leégett.

(—) LETARTÓZTATÁSOK VALUTAKIHÁGÁS MIATT. Budapestről jelentik: Klein István dr.-t, a Mezőgazdasági és Ipari Részvénytársaság igazgatóját és Vámosi Tibort, a diószegi cukorgyár igazgatóját letartóztatták, mert az a gyanú merült fel ellenük, hogy egymillió pengő vittek ki külföldre a valutahatóságok megkerülésével.

(—) TIZ NAPRA FELFÜGGESZTETTEK EGY TEMESVÁRI LAPOT. A központi cenzurahivatal jelentése szerint a Temesvártól megjelenő Neue Zeitung című napilap megjelenését tíz napra felfüggesztették.

Június 15
Csütörtök
Vitas, Jolán, Annul,
Ámos

1521 június 15-én halt meg Bakócz Tamás bíboros, esztergomi érsek, akit Bakács néven is említenek egyes okiratok. Mint jobbágyfiú lépett a papi pályára és gyorsan haladt előre. Mátyás királynak kedvence embere volt. Királyi tanácsos, győri, majd egri püspök lett, 1497-ben pedig esztergomi érsek. A pápa nemsokára bíborossá nevezte ki. II. Gyula pápa halála után komoly kilátásai voltak arra, hogy a pápai székbe kerüljön. Ez azonban elmaradt és X. Leó pápa megválasztása után 1513 végén, mint pápai legátus tért vissza Magyarországra és sürgette a török elleni keresztes háború kihirdetését.

1875 június 15-én született Drasche Lázár Alfréd író. A társadalmi életből merített elbeszéléseivel és regényeivel tette ismertté a nevét. Több színdarabja is előadásra került.

1889 június 15-én halt meg Eminescu Mihail, a legnagyobb román lírai költő. Első versei egy pesti román újságban, majd a Nagyváradon megjelenő Familia című folyóiratban láttak napvilágot. Verseivel hamarosan feltűnést keltett és ismert nevet szerzett magának. Fiatal korában filozófiát tanult és ez nyomot hagyott költésztéiben is.

1893 június 15-én halt meg Erkel Ferenc zeneszerző, a magyar zenei élet egyik legkimagaslóbb alakja. Előbb Kolozsvárról, majd Pesten volt színházi karnagy. Erkel Ferenc komponálta az első magyar tárgyú operákat. Művei: Báthori Mária, Bánk bán, Hunyadi László, Dózsa György, Névtelen hősök, István király, Erzsébet. Írt ezenkívül számos zenekari darabot. Többek között Erkel zenésítette meg Kőlcsey Ferenc Himnuszát.

(—) ISMÉT ELMARAD A BÁNSÁGI GAZDAGYULÉS. A pünkösdről elmaradt temesvári gazdaggyűlés, június 18-án akarták megtartani. Dadányi György, az Erdélyi Gazdasági Egyesület bán-sági felügyelője ezzel kapcsolatosan közli, hogy a gazdaköri elnökök gyűlését bizonytalan időre elhalasztották. A gyűlés megtartásának időpontját a sajtó útján, ezenkívül körlevélben közlik az érdekeltekkel.

(—) KERTI ÜNNEPELY SZEGÉNY ISKOLÁS GYERMEKEK FELSEGÉLYEZÉSÉRE. A Magyar Nőegylet június 25-én, rossz idő esetén június 9-én egész napra kiterjedő kerti ünnepélyt rendez a Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület helyiségében. Az ünnepélyen jász tekeverseny és különböző más népies szórakozás. Délután elsőrendű zene mellett reggeli tartó tánc kezdődik. A közönség ellátásáról lacikonyhák és italos sátrak gondoskodnak. A kerti ünnepély jövedelmét szegény magyar iskolásgyermek segélyezésére fordítják.

Vetőmagtisztítógépek

különböző gabona és magfélék tisztítására és

fajsúly feljavítására.

előnyösen szállít

KLUG

gép- és malomépítészeti részvénytársaság

TIMISOARA IV.

Iroda Str. Bratianu 17. Gyár Str. Camellei 4

(—) Beíratások a katolikus magyar gimnáziumba. A katolikus magyar fiúgimnázium nyilvánossági joggal bíró első osztályába a jelentkezők jelentkezése már megkezdődött. Jelentkezéseket elfogad az iskola igazgatósága (I. kőrüli épület, földszint), naponta 9—12 óráig. Jelentkezés alkalmával bemutatandó a szülők anyakönyvi kivonat, a keresztlevele, az állampolgársági igazolvány, az elemi iskolai bizonyítvány (felekezeti iskolánál a tanfelügyelővel látta meg a vizsgát) és az újravizsga bizonyítvány. Együvére le kell fizetni a felvételi vizsgadíjat és a bélyegköltséget, összesen 89 leit. A felvételi vizsgát, melynek tárgyai a román és a magyar nyelv, valamint a számtan, június 22-ével reggel nyolckor tartják. A II. III. és IV. osztályba a beíratások június 26-tól kezdve naponta 9—12 óráig lesznek.

(—) Négy arabot halálra ítélték. Haifabóla lentik: Négy arabot, akiket az angol katonai foglyul ejtett, a törvényszék halálra ítélt.

(—) Ötezer angol repülőgépgyári munkás sztrájkba lépett. Londonból jelentik: Az egy nagy angol repülőgépgyárban 5000 munkás sztrájkba lépett, hogy ezáltal fejezzék ki tiltakozásukat az ellen, hogy az üzem vezetősége bocsátott egy munkást, aki nem akart elvégezni olyan munkát, amely nem az ő munkakörébe tartozik.

(—) Weidmanné kegyelmet kér fia részére. Párisból jelentik: Lebrun köztársasági elnök kihallgatáson fogadta a halálra ítélt Weidmanné védőügyvédjét. A merénylő édesanyja levelet a köztársasági elnökhöz és fia részére kegyelmet kért.

A magyar földműves iskolák érdekében tárgyalta a földművelésügyi miniszterrel Szász Pál dr. szenátor

Kolozsvárról jelentik: Beszámoltunk arról, hogy az EMGE kolozsvári székházában Szász Pál dr. elnök, szenátor elnöklésével az elmúlt napokban megbeszélést tartottak a magyar földművesiskolák helyzetéről. A megbeszélésen a református földművesiskolákat Szász Pál dr. szenátor, a katolikus földművesiskolákat Kovács Károly dr. képviselő, végül az unitárius földműves iskolákat Mikó Imre dr. a Magyar Népközösség bucarestii irodájának vezetője képviselte. A három megbeszélés eljárt az ügyben Cornateanu Mihai földművelésügyi miniszternél és

Paraschivescu vezértitkárnál, a földműves szakoktatás vezetőjénél, akiktől kérték, hogy a magyar földművesiskolák tovább működhesse az eddigi körülmények között, mivel az elmúlt év szeptember 1-én életbe lépett a szakoktatási törvény bizonyos módosításokat kíván. A küldötség részletesen beszámolt a miniszternek és a vezértitkárnak a magyar földművesiskolák működéséről. Cornateanu miniszter Paraschivescu vezértitkár ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy a törvény reformjának tárgyalásakor figyelembe veszik a magyarság kívánságait.

SCALA KERTMOZI

Naponta jut:

DANIELLE DARRIEUX-ve

Douglas Fairbanks szenzációs vígjáték

Mégis ártatlan

Pótműsor legújabb: Metro-journal

Versenyfutás a halállal

A „Braadley” tehergőzös, amely rendelt áruval Flint Cliffből a Keeling-szigetek felé tartott, viharzónába jutott s a Keleti hosszúság 108 fok 21 perc, valamint a Déli szélesség 17 fok 39 perc helyzetben kormánytörést szenvedett. Az Indiai Óceánnak ez a része meglehetősen távolosik a rendszeres hajójáratok utvonalaától, úgyhogy a Braadley segélyhívó jeleit Onslowban fogták először a tengerészeti hivatal megfigyelőkészülékén. Onslow körhívására négy hajó felelt s ezek közül a Haagen holland halászgőzös állt a legközelebb a veszélybejutott hajóhoz: Djokjakartától délre körülbelül háromszáz mérföldnyire. A tengerészeti hivatal utasította a Haagant, hogy teljes gőzzel induljon meg a Braadley felé, ugyanakkor azonban két hidroplánt is kiküldöttek a legfontosabb mentőfelszereléssel a bajbajutott emberek megsegítésére. A hidroplánok közül az egyik visszatért a vihar miatt, a másik azonban megtalálta Braadleyt, amely akkor már világitás és rádió nélkül hanyódott a hullámokon. A Haagant ekkor még több, mint huszonnégy órai ut választotta el a veszélybejutott hajótól s a viharos tengeren a második hidroplán sem tudott leszállni. A másnap ismét felszálló segélygép már nem találta meg a hajót, de sikerült rádióösszeköttetésbe lépnie a Haagenel s kettejük kutatásának eredményeképpen még aznap kihalászták a Braadley huszonkét főnyi legénységét, akik a hajó elsüllyedése után teljes tizenhat órán keresztül hanyódtak a viharos tengeren, a hajó kisebbik mentőcsónakán. Az érdekes versenyfutás híret leközlő holland folyóirat hozzászólja a tudósításhoz, hogy a huszonkét tengerész megmentése csak üzemananyagban, több mint háromszáz angol fontjába került a tengeri mentőszolgálatnak.

— Csehországban tilos a sztrájk. Prágából jelentik: Tekintettel arra, hogy a munkásság és a munkaadók közötti viszony nem kielégítő, a protektorátus vezetősége úgy határozott, hogy máától kezdve tilos minden sztrájk.

— A NŐI BETEGSÉGEK GYÓGYKEZELÉSÉBEN a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorral egy pohárral könnyen bevehető, rendkívül enyhe hashajtó hatása pedig gyorsan és minden kellemtelenség nélkül jelentkezik. Kérdeze meg orvosát.

(—) Juhpásztor hirtelen halála. Bisa Iosif 45 éves törökszakosi juhásztor a mezőn hirtelen összeesett és meghalt. Halálát valószínűleg szívizélhűdés okozta.

— Félórás sötétben volt Bucuresti egy része. Bucurestiből jelentik: Kedden este háromnegyed kilenckor, amikor felhőszakadás és zivatar vonult végig a fővároson, kábelszakadás következtében Bucuresti egy része 30 percen át sötétben maradt.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA:

Csütörtökön, június 15-én a szolgálati beosztás a következő:

- Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salvator gyógyszerár
- A II. kerületben a Badea Cartan téren levő Maszalts gyógyszerár és a Stefan cel Mare utcában levő Zeiner gyógyszerár
- A III. kerületben az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerár
- A IV. kerületben a Bratiano uccában levő Diana gyógyszerár
- Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerár állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozsi

M Ű S O R:

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 15.

- APOLLÓ: Aloma (angol film)
- CAPITOL: Állat az emberben (francia film)
- RIVOLI: A vörös táncosnő (francia film)
- SCALA: Mégis ártatlan (angol film).

(—) A FŐPOLGÁRMESTER BUCURESTII ÚTJA. Tieran Emil dr. főpolgármester tegnap délután Disela Pavel pénzügyi tanácsnok kíséretében néhány napra a fővárosba utazott. A főpolgármester útjának célja az Állami Letétpénztárnál felveendő hatvanöt millió lei városi kölcsön feltételeinek végleges megállapítása.

— **Hatalmas kárt okozott az árvíz Braila-megyében.** Brailából jelentik: Az elmúlt esőzések következtében a Duna hatalmasan megduzzadt. Braila-megyében több ezer hektár föld víz alatt áll. A hatóságok minden intézkedést megtettek az árvíz csökkentésére.

— **Temesvári betörőbandát fogtak el Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: A fővárosi rendőrségnek sikerült tegnap egy hírhedt temesvári gonosztevőbandát ártalmatlanná tenni. A banda tagjai Majer Ion, Weidmann Ferenc, Elena Ardelean, Tines Mária és leánya, Elisabeta ismert gonosztevők voltak. Temesvárról is ez azért érkeztek Bucurestibe, hogy fosztogatásokat kövessenek el. Sikerült is nekik több üzletbe betörni. A banda tagjai vásárlás ürügyével járták végig az üzleteket és olyan jó vásárlóknak bizonyultak, hogy börtöndjeiket fizetés nélkül megtöltötték selyemárukkal. Egyikük volt a vásárló, míg a többi segítségére volt a lopásokban.

(—) **AZ ÉLELMEZÉSI CÉH UJABB FIÓKJAI.** A temesi királyi helytartóság területén működő élelmезési céhesport újabbán ismét több fiókot létesített. Így Orsován, Oravicán és Resicán alakult meg a céhfiók. Az orsovai fiók hét vezetőségi tagot választott és ezek közül elnök lett Fazekas József, titkár Száll Gyula és pénztáros Patzer Kristóf. Oravicán a céhesport elnöke Breazu Jusztin lett, titkár Carmanciu Constantin és pénztáros Falka Mária. Resicán a céh vezetősége így alakult meg: elnök Bala Miklós, titkár Seeler Augustin és pénztáros Stelea Danila.

(—) **SZÜLETÉSEK.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Reinthoffer Miklós Oszkár, Kotrocso István, Kappel Mihály, Landgraf Vilma Edit.

Két időszerű kérdés:

Miből él? Mi a foglalkozása?

Ma a gazdasági bajok, a tömeges munkahiány és a divatossá lett átrétegződés idején gyakran felvetődik a kérdés, amikor valamegy személyről beszélünk, hogy vajon az illető miből él és mi a foglalkozása?

Az újságíróban, aki sokszor hallotta már az utóbbi hónapok folyamán ezt a kérdést, fölébredt a kíváncsiság: vajon miből élnek Temesvár lakói és mi a foglalkozásuk? A kíváncsisággal karöltve a kívánság is meggyökeresedett: megfelelni a közönség beszélgetési során ezerszer visszhangzott és el nem nyugvó hullámgyűrűket csapó kérdésekre.

A válasz csakis statisztikai adatokkal adható meg, — állapította meg a cikkíró és felkereste Biraescu Traiant, a városi statisztikai hivatal vezetőjét, aki készséggel állott rendelkezésre. Ime, az alábbiakban — egyedek neveinek felsorolása nélkül

Józseffalváért

A segélykiáltás Józseffalva felől, úgy hangzik, mint a félrevert harang. A harang kongatja: Józseffalva leégett, száz meg száz család hajléktalanná és koldusszegényé vált. Erdélyben és a Bánságban a segélykiáltás visszhangot kelt a szívekben és a szív intésére megmozdulnak a kezek, hogy zsebbe nyuljanak és előkotorják hozzájárulásaikat a bukovinai Józseffalva károsult népének segélyezésére.

A Déli Hírlap kiadóhivatalába tegnap a következő újabb adományok érkeztek:

- Magyar Ferenc 100.—
- Gyala István 50.—
- Egy nyugdíjas plébános 100.—
- Eddigi gyűjtésünk Lei 25.845.—
- Máig befolyt segély-összegek Lei 26.095.—

A gyűjtést folytatjuk és minden adományt nyugtázzunk.

Aranyér ellen melyik gyógyszer?

Aranyér kezelésnél döntő a megfelelő gyógyszer kiválasztása, amely nemcsak a kellemetlen jelenségeket, hanem magát az okot is megszünteti. Az On orvosa a Goedecke féle Anusol végbélkúpot ajánlja, amely nemcsak fájdalomcsillapító, hanem gyógyulást is biztosító szer.

Anusol-Goedecke

Rendszeresítik a román-francia válogatott mérkőzéseket

A labdarúgószövetség vezetősége az olasz-román mérkőzés alkalmából Bucurestiben tartózkodó Jules Rimet, a nemzetközi és egyben a francia labdarúgószövetség elnökével megtárgyalták egy román-francia nemzetközi labdarúgó mérkőzés tervét. A mérkőzés színe helye Páris lenne, ami után rendszeresítenék az évenkénti, egyszer Párisban, másszor Bucurestiben, találkozást. Jules Rimet a román labdarúgó szövetség elnöke, Marinescu Gabriel tábornok kíséretében Constantába utazott, ahol a részleteket megbeszélik.

(—) **VASÁRNAP.** Most jelent meg a Vasárnap című folyóirat legújabb száma. A Kulcsár Kálmán szerkesztésében napvilágot látó magas színvonalon álló folyóirat új száma Mécs László, Kelemen Béla, Papp Asztrik, Lukács József, Rónay György, Dezsényi Béla, Prenner Béla, Holló Ernő és mások értékes írásait tartalmazza. A lap címe: Arad, Minorita Kulturház, Str. Bratiano 2—4.

— megmondjuk, hogy Temesvár lakósaiból élnek és milyen foglalkozást űznek.

Saját vagyonának — házának, földjének, tőkepénzének, nyugdíjának — jövedelméből él kizárólag minden más munkálkodás nélkül 11.213 személy. Mezőgazdaságból — mint földjét művelő kisgazda, mezőgazdasági cseléd, szolga, munkás, pásztor és kertész — 554 ember létezik a város területén. Nagyiparos — gyárigazgató, vagy tulajdonos — 312 van. A képzett és nem képzett gyárimunkások és gyári munkásnők száma ezzel szemben már 8124. Saját műhellyel bíró önálló kisiparos van 2265. Ezeknél 3112 segéd és 1502 inas áll alkalmazásban. Kétkézi munkás — napszámos, fuvaros, bérkocsis, küldőnc, hordár — a földművelési munkásokon kívül 3129 van összesen. Önálló kereskedő — üzlet, bizományi raktár, hajózási vállalat, utazási iroda, vendéglő, szálloda és étterem tulajdonosa — van a városban 2318. A kereskedelmi alkalmazottak — segédek, elárúsítók, utazók, pinészek, magántisztviselők — száma 6415. Temesvártól összesen 2494 köztisztviselő működik. Szabad foglalkozásban és egyéb értelmiségi pályán — mint orvos, ügyvéd, mérnök, pap, tanár, tanító, gyógyszerész, újságíró és más — 1712 egyén keresi mindennapi kenyerét. A házicselédek, házi szolgák, gyermeklányok és portások száma 4456. Az ismeretlen foglalkozású és a fenti foglalkozási ágak egyikébe sem sorolható egyének, a kiskorú gyermekek és diákok, a háztartásbeli nők és a kenyérkereső családfelelősként eltartott személyek száma 55.068. Végül a város területén nyilvántartott koldusok és munkakerülők a 201 számot érik el.

Most már tudjuk, hogy Temesvár lakósaiból milyen foglalkozásokat űznek és miből élnek. Arra azonban, hogy mindezek pénzben mennyit keresnek és abból mennyit telik kenyérré, ruhára, lakásra, szórakozásra, — nincsen az a statisztikus, aki megbízható felelet adni képes volna.

Kubán Endre.

JUNIUS 25

Nagy népnépnepély a Gyárvárosi Ifjusági Egyletben

a szegény magyar iskolás gyermekek segélyezésére. — A népnépnepélyen gazdag műsor lesz és sok szórakozás, kugliverseny, népies táncok, laci-konyha, énekszámok és tánc reggelig

JUNIUS 25

Színház

Cyrano de Bergerac ünnepi előadása

Rostand halhatatlan drámájának hatalmas sikere a temesvári színpadon

Már három évtizede, hogy színrre került és első diadalmos sikereit aratta Rostand remek drámája, a Cyrano de Bergerac. Ehhez a romantikus alkotáshoz Cyrano de Bergerac liber-tin író és akadémiai tagot választotta a szer-ző mintaképül, aki a tizenhetedik században élt és igen népszerű volt az Utazás a holdba című regénye révén. A költő képzelete azonban teljesen megváltoztatta ezt az alakot, kiemelte a szürkeségből és halhatatlan hőssé avatta ép-pen úgy, mint a halódó beteg reichstadti her-ceget. Valósággal uralta a színpadot a Cyrano de Bergerac. Száz és száz előadást ért meg a legnagyobb francia színésszel, Couelinnel, ma-gyar nyelven a városunkban is sokáig működött Pethes Imre vitte diadalra a drámát, Ábrányi Emil tündöklő fordításában.

A háború és a később következő idők az-után elsodorták a romantikát, háttérbe szorult a tiszta költészet, még Rostand fia is rövid kí-sérletezés után búcsút mondott a tollnak s ma igen kiváló kísérletező biológus. A nagy drá-ma sokáig elpihent, míg mostanában ismét felújították Párisban. És kiderült, hogy a mű hosszas szendergése alatt semmit sem veszít-ett életteljességéből, üde és friss, virágosan pompázó, szívekig ér el minden szava, akár, reint azelőtt. Ez a legtisztább romantika, amely Rostand dikciójából kicsendül, örök, mint ma-ga az emberi érzés. És örök ez a csodálatos érzékenységu rostandi nyelv is, amely a fran-cia erőnek, finomságnak minden árnyalatával ékes ebben az edesbús történetben, verekedő harsonás vidámságtól levélhullató méla ószi hervadásig.

Szép tiszteletadás volt ez és egyben igen időszervi művészi kulturtény, hogy a kolozsvá-ri magyar színház szintén felújította Rostand

művét. Egyben azonban dicsőséges bizonyíték arra is, hogy ez a kitűnő együttes a legnehezebb feladatok megoldására is képes. Teljes elisme-rést követel már külsősegein is ez a nagyszabá-sú előadás. Történelmi levegőt leheltek ezek a tömegjelenetekben tobzodó, festői en hűséges képek. Kitűnőek voltak a jelmezek és a diszle-tek, amelyek valóban romantikus, festői látás tanuságai. Szabados Árpád rendezése erőteljes volt és egységes, minden tekintetben feladata csúspontján állott. Kovács György alakítása a legmerészebb várakozásokat is felülmuta. Most ismertük meg igazában sokrétű tehetségét ebben a klassziku alakításban, amely alkalmat adott arra, hogy nagyszerű képességeit minden színben csillogtatása. Igazi Cyrano volt, aho-gyan a költő elképzelte, ellenállhatatlanul fér-fias, nemese eszeveszett, bátor, végtelenül úriás, szellemes, gyöngéd és önfeláldozó. A pár-baj, a gasconieiak bemutatása, az önkélyjelenet, majd a halál, mindezek a nagy színészi erőpró-bák az előadási stílus remekei voltak. Felejt-heetlen élményt nyújtott számunkra ez a fiatal művész, akinek igen nagy jövőt jósolhatunk. Fényes Alice Roxan szerepében egyniségének minden báját sugározta, elragadó és egyben megindító volt. Nagy István igen jó volt Chris-tian szerepében. Előkelő volt és gögösen nagy-úri Mészáros Béla, mint Guiche, igen emberi és jellegzetes volt, mint mindig úgy most is Tom-pa Sándor a szakács szerepében. Castell Jaloux-t Tóth Elek játszotta nagyszerűen. Kisebb szere-pekben, Erenyi Böske, Jenei János, Csóka Józ-sef, Deesy Jenő, Réthelyi Ödön és Benes Ilona jeleskedtek, de rajtuk kívül résztvevett az előadá-s az egész társulat. Disz előadás volt, gyönyör-ű teljesítmény, teljes elismerésünk minden-kinék. (Flaneur.)

A szomjas krokodil

Az idény nagy revüoperett slágere

Aki három órán keresztül nevetni és szó-rakozni akar, nem fog csalódni A szomjas kro-kodilban. Mulatságos szöveg, igazán pompás, színes, hangulatos, patogó muzsika és jóízű humor, nagyszerű rendezés, emlékezetesen ra-gyogó kiállítás: ez A szomjas krokodil.

Egy derűs, kalandos téli kirándulás a revü kerete, amely természetesen csak alkalom arra, hogy a színészek: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Ewa, Rajnai Elli, Jenei János, Tompa Sán-dor, Csóka József, Réthelyi Ödön, Deesy Jenő, Csengeri Aladár jobbnál-jobb számokkal szóra-koztassák a közönséget.

Az operett egyes táblói: Kezdődik a hecc. Si-tündérek zenés prólogja. A sztárok érkezése (a buffó kómikus, a táncos kómikus, a bonviván, a primadonna, a kómika és a naiva, a szé-kely góbék). Jön a krokodilus. Parancsol egy kis feketét? A szubrett nem hagyja magát és közbélép. A fiúból lány lesz. Lambeth Walk. Miniatur revü. Finálé: csupa jóféle zenés móka-ság.

A szomjas krokodil csütörtökön, pénteken este és vasárnap délután hatkor kerül színrre.

Délutáni előadások: Csütörtök délután hat-kor az Ide gyere rózsám című operettújodás, szombaton hatkor pedig A cigány című nép-színmű kerül színrre olcsó helyárrakkal. A ci-gánynak ez lesz az utolsó előadása az évadban.

DINA REGÉNYE

Dina fiatalasszony, aki korán özvegység-re jut. Az örökre való elválás nem hagy túlsá-gosan mély nyomokat szívében, mert férjét so-ha nem szerette. Bánat terhe alatt roskadozik férjének elvesztése nélkül is, mert a világhábo-rú után kitört forradalom idején apját felakaszt-ja a dühödött tömeg, anyját pedig egy eltévedt golyó megöli. Az akkor még fiatal leány polyás fivéréz megmenti és az egész életét neki szente-li. Az élmény elég, sőt sok egy egész életre. Dina rokonaihoz kerül egy vidéki kisvárosba, ahol szeretik a pletykát. A pletyka nem kiméli Dinát sem, de a többiekét sem. És a kisváro-si életnek ez a hűséges rajza az, ami a történe-s érdekessége mellett lapunk ezen új regényének megadja az irodalmi értékét is. Heinrich Man-

nak van egy Die kleine Stadt című regénye, melynek alakjai olyan hűsből és vérből valók, mint Szentirmay Gizi ezen legújabb regénye-nek.

Szentirmay Gizi nevét jól ismerik olva-sóink. Nem egy színes leírása, fárcája és regé-nye is jelent meg lapunkban. Mostani írása nem asszonyos, romantikus, limonádés történet, ha-nem realizmusal megfestett életkép. Minden alakja él és minden idegszákkal benne van a történetekben. Bizonyosak vagyunk benne, hogy új regényünk, annak minden folytatása leköti az olvasók érdeklődését és mindenkinek igazi műélvezetet fog szerezni. Története vonzó, stí-lusa kiforrott, magyaros, előadása gördülékeny és egy pillanatra sem kanyarog mellékutakra. A regény közlését vasárnapi számunkban kezd-jük meg.

BUIZÁS idei attrakciója, a tündérkerttel ellátott és minden elképzelhető kényelem-mel felruházott

PENSIUNEA

Vila „Margot”

melynek ultramodernségén csak a dumping árai tesznek túl.

Telefon: 10 sz. Rádió, patefon, saját angol-park. Buziás-bái. I. Duca ucca 15 szám.

Tulajdonos:
Margareta dr. Boca

Ők várnak

Előzetesen és problematikusán fekösznek a mélyben a „Thetis” halottai. Láthatatlanok és fene-yegetőek odalenn a tenger alatt; láthatatlanok és fene-yegetőek, mint az elfojtott rémület a lélek mé-lyén. Fölöttük a víz hullámköz egyhangu ritmusban, mint az idő. Távolabb Európa csikorog nyugtala-nul. A kilencvenkilenc halott feszülten vár vala-mire az elsüllyedt tengeraltjáróban. „Mint gondol-tel, vízszintes a fested” — írja József Attila egy halotról. A liverpooli öbölben kilencvenki-lenc gondolatjel szagattja meg és teszi drámaivá a különben oly pátoszmentes angol szöveget.

A tenger hullámai után most viták hullámai csapnak össze fölöttük. Egész Anglia róluk vitázik, még a parlament is. Maga a miniszterelnök is nyilatkozott: aztán majd nyilvános vizsgálat követke-zik, főtárgyalás-szerűen, mint a nagy büntvényekben. „Meg lehetett volna menteni őket?” — e kérdés ki-nozza a brit közvéleményt. A nyilvános tárgyalás bizonyára tisztázza majd ezt a kérdést és véget vet a vitának. Kiderül, történt-e mulasztás és ha törté-nt, a mulasztók nem kerülnek el a büntetést. Ha nem történt: a közvélemény nyilván megnyugszik majd. Pedig azt hiszem, az igazi nyugtalanság csak akkor lesz indokolt.

Mert nincs nyugtalánítóbb és felháborítóbb a végzetesnél, az elkerülhetetlennél. Nincs győtrőbb és lázítóbb tudat, mint az, hogy milyen gyenge és tehetetlen az ember. A „Thetis” kilencvenkilenc embere pusztult el. A hajó fara kiállt a vízből: egészen közel voltak: alig néhány méternyire a mentőktől rívódtak a fulladással. Csak egy mozdulat kellett volna, egyetlen döntő mozdulat és megmenekülnek. De ezt a mozdulatot nem lehetett megtenni, mert vannak helyzetek, mikor a mentés lehetetlen. Ez a mozdulat, ez az ötlet, mely kilenc-venkilenc fuldoklót kiemelhetett volna, elmaradt. Ha csakugyan mulasztás történt, némi megnug-yaást adhat az a gondolat, hogy legközelebb, ha-sonló helyzetben ügyesebb szakemberek majd job-ban járnak el. De féltő, hogy a vizsgálat kideríti: nem volt műhiba, mindennek úgy kellett törté-nie, ahogy történt. És akkor kiderül majd: milyen ritkán, milyen nehezen lehet segíteni. Kiderül majd, hogy valóban hiba történt, de sokkal ré-gebben és sokkal mélyebben: hiba, melyért már senkit sem lehet számadásra vonni. Nem lehet pon-tosan meghatározni ezt a hibát, csak a hatását látjuk tisztán, a következményeit. Csak azt látjuk, hogy embereknek el kell pusztulniuk a civilizáció közepén, milliók sápadt és riadt részvéte mellett. El kell pusztulniuk, mert a civilizáció csak körül-állja az öblöt és tehetetlenül kopogtatja a hajó ki-álló végét, mint az orvos a gyógyíthatatlan beteg testét. Nincs könnyebb, mint ölni: és nincs nehe-zebb, mint menteni. Csodálatosan tudunk ölni, bra-veroos mesterségbeli tudással, játékos eleganciával. Már mindent elértünk ezen a téren, mindent, amit a legmerészebb képzelőerő kitalálhat. De menteni még mindig alig tudunk. A legegyszerűbb esetekben is csodót mondunk: ahol csak egy kis mozdulat kellene, éppen csak erre a kis mozdulatra nem futja erőnkől és eszünköl. Ugy termeljük a ha-lált, mint vérből és zseniális művészek a remekmű-veket — és úgy kísérletezünk a segítséggel, a men-téssel, a gyógyítással, mint ahogy ügyetlen és te-hetségtelen dilettánsok küszködnek az alkotás ne-hézségeivel. „Ők nem várták meg a háborút” — írja egy angol lap a „Thetis” halottairól. Előre mentek és most odalenn várnak, feszülten, drá-maiban, mint a gondolatjelek. Várják, hogy mi kö-vetkezik, hogy ki megy majd utánuk, hol és mi-kor. Fölöttük a halak végzik néma és részvéte-len örjárateikat. És a halakon túl és a partokon túl Európa aluszaa zaklatott, verejékes álmat egy iszonyu reggel bódult előérzetével.

MŰSOR:

Június 15., csütörtök délután 6 órakor: IDE GYE-RE RÓZSÁM. (Olcsó helyárrak).

Június 15., csütörtök este kilenc órakor: A SZOM-JAS KROKODIL. (Szilágyi László—Harmath Imre és Márkus Alfréd nagy revü operettje.)

Június 16., péntek este 9 órakor: A SZOMJAS KROKODIL.

Június 17., szombat délután 6 órakor: A CIGÁNY. Június 17., szombat este 9 órakor: A FRANCIA SZOBALÁNY. (Az évadban utóljára.)

Június 18., vasárnap délután 3 órakor: A VÉN BA-KANCOS ÉS FIA A HUSZÁR.

Június 18., vasárnap délután 6 órakor: A SZOM-JAS KROKODIL.

Június 18., vasárnap este 9 órakor: JÚLIA (Ábra-hám Pál nagy operettje. Közkívánatra.)

Június 19., hétfőn délután 4 órakor: JANCSI ÉS JÚLISKA (Gyermekelelőadás nagyon olcsó hely-árrakkal.)

Június 19., hétfőn este 9 órakor: BIZANC (Az utol-só prózái bemutató).

Június 20., kedden délután 6 órakor: HAZAJÁRÓ LÉLEK (Olcsó helyárrakkal.)

Június 20., kedden este 9 órakor: BIZANC. (A pró-zai együttes búcsúelőadása.)

Június 21., szerdán: NINCS SZEBB, MINT A SZERELEM. (Nagyoperett).

Az oxfordi diák és a professzor leánya

Londonból jelentik: A londoni és párisi sajtó nagy feltűnést keltő cikkeiben foglalkozik egy szerelmespár szökésével. Egy tizenkilencéves fiatalember és egy huszéves leány romantikus szerelmi története előzte meg a vakmerő szökést. A fiatalok szerelmi története elsősorban a leány édesapjának személye miatt kelt feltűnést. A leány édesapja ugyanis az oxfordi egyetem egyik tanára, Joad professzor, akinek huszéves leánya, Lucy

beleszeretett az oxfordi egyetem egy tizenkilencéves hallgatójába,

az amerikai Samuel Mercer-be. Miss Joad szintén hallgatója volt az oxfordi egyetemnek és így ismerkedett meg a fiatalemberrel. A fiatalember özvegy édesanyja gazdag magánzónó, aki Londonban tartózkodik. Ugy a fiu anyja, mint a leány szülei elleneztek a fiatalok házassági tervét. A szülői tilalom következtében a szerelmesek elhatározták, hogy megszöknek Oxfordból és titokban házasságot kötnek. Londonban azonban a pályaudvaron feltartóztatták őket és az egyik londoni szállóban helyezték el mindkettőjüket családi őrizet alá, amíg sorsukban dönt a családi tanács. A fiatalember azonban nem volt hajlandó megvárni édesanyja és a leány szüleinek a döntését, hanem

feltörte szállóai szobája lezárt ajtaját, kiszabadította fogságából menyasszonyát is, nyomban a pályaudvarra siettek és Franciaországba utaztak.

A szállóból történt szökés belekerült a londoni, majd a párisi lapokba is és Párisban a londoni lapok munkatársai megtalálták a két szökevényt, akik az egyik nagy szállóban szálltak meg. Miss Lucy Joad nyilatkozott is az újságíróknak, akik előtt hangzott, hogy közös elhatározással szöktek meg.

Lucy Joadnak azonban az a terve, hogy elkerülje a nyilvánosságot, egyelőre nem sikerült. Egyik hotelből a másikba menekül az újságírók elől, de egyelőre mindenütt megtalálják.

Londonban nagy megdöbbenéssel fogadta a család a fiatalok szökését. A fiatalember édesanyja, Mrs. Nelson Mercer izgalomban súlyosan megbetegedett és sanatóriumba kellett szállítani.

A fiatalember tizenöt fontot vitt magával a leányszöktetés alkalmával és a család figyelmeztette a párisi bankokat, hogy

ne váltsák be a fiatalember csekkjeit.

A fiatalember nővére szerint a jegyospár ok nélkül szökött meg, mert házasságról eddig tulajdonképpen ők maguk sem beszéltek és valószínű, hogy ha a fiatalember bevallotta volna édesanyjának házassági szándékát, ez nem ellenezte volna a házasságuk tervét.

A Párisba szökött jegyospár alig valószínű, hogy meg házassági tervét Franciaországban, mert a francia törvények értelmében huszonegy éven aluli házasulandók csak szülői beleegyezéssel köthetnek házasságot Franciaországban.

RIVOLI

a nagyfilmek mozija

ma és minden este mutatja be

a külföldön is nagy sikerrel futott

A vörös táncosnő

nagy képművet. — Orosz milió. — Bala-lajka kórusok, táncok. — Három kiváló szereplővel:

VERA KORENA

JEAN GALLAND

JEAN WORMS

Charles-Henry-Hirsch

kiváló regénye után

PARAMOUNT JOURNAL-PREMIER:

„THATIS“ TENGELATTJÁRÓ

3 óraker 17 lei:

A VÖRÖS FONAL

= KÖZGAZDASÁG =

Január elsejétől

ismét lehet kényszeregyezséget kérni

Nincsen akadálya annak, hogy a moratoriumot nyert cég később kényszeregyezséget kérjen. A fizetésektelen kereskedő családi fenntartási kiadásai továbbra is veszélyeztetik a hitelezők kielégítését

Múlt év május elsején, mint ismeretes, újból hatályon kívül helyezték a csődön kívüli kényszeregyezségi törvényt. Ezt az ókirályságbeli csődötörvény néhány olyan szakaszával helyettesítették, ami mégis lehetővé tette az adósoknak azt, hogy a csőd elkerülésével egyezkedhettek ki hitelezőikkel. A legutóbbi időben a gazdasági életben nem érezték hiányát az intézményes csődön kívüli kényszeregyezmények, miután a hitelélet a lehető legminimálisabbra korlátozódott, úgyhogy csak szörványos esetekben került a sor egyezségekre. Gazdasági szakkörökben a leghatározottabban állítják, hogy abban az esetben, ha a hitelforgalom megint rendes mederbe kerül, akkor minden kétségen kívül szükségessé válik megint a csődön kívüli kényszeregyezés, úgy az adósok, mint a hitelezők érdekében. A II. Carol király kereskedelmi kódex, amely 1940. január 1-én lép életbe, újból megvalósítja a kényszeregyezés jogi intézményét és pedig a legmodernebb formában.

Az új kereskedelmi törvény III. könyvének első része, a 635—678. szakaszok foglalják össze a csődön kívüli kényszeregyezés szabályait. A törvény szerint kényszeregyezséget csak az a kereskedő kérhet, akinek legalább 3 év óta van bejegyzett cége és pedig azért kérheti a kényszeregyezséget, hogy elkerülhesse a csőd-kérelmet. A kényszeregyezségi kérvényt szabályszerűen kell aláírni és ahhoz a törvényszékhez kell benyújtani, amelynek a csőd elrendelésére hatásköre van.

A MINIMÁLIS KVÓTA 50 SZÁZALÉK

A kényszeregyezségi kérelmet meg kell indokolni. Fel kell tüntetni a hitelezőknek felajánlott kvótát, amely nem lehet kevesebb 50 százaléknál és meg kell jelölni a fizetés idejét, ami nem lehet több két évnél. Fel kell sorolni az összes biztosítékokat és kezességeket, valamint azokat a feltételeket, amelyeket az adós hitelezőinek javasolt. Ha a fizetési határidő hat hónappal több, akkor a felajánlott kvótát részletekben is fizetheti az adós. A részleteknek egyenlőnek kell lenniük és az egymást követő részletek határideje nem lehet több hat hónappal. A kérvényhez csatolni kell a cégjegyzési kivonatot, a kötelező kereskedelmi könyveket, az utolsó három évről a nyereség és veszteség-számlát, az adós személyes költségének kimutatását és bizonyítványt arról, hogy az adós nincsen olyan helyzetben, ami miatt a kényszeregyezés megtagadható volna.

A kényszeregyezés nem engedélyezhető, ha a kereskedő nem bejegyzett cég legalább három éve, ha az adóst család bukásért elítélték, ha valamely megelőző kényszeregyezésben

nem teljesítette a vállalt kötelezettségeit, vagy pedig nem telt még el öt esztendő attól az időponttól számítva, amikor valamely előző kényszeregyezésből kifolyólag a fizetést teljesítette.

Nem engedélyezhető a kényszeregyezés az esetben sem, ha még nem telt el egy év attól az időtől számítva, hogy a kereskedő kényszeregyezséget kért, de a kérelmet a hitelező gyűlés előtt visszavonta, vagy, ha csődöt rendeltek el ellene és nem rehabilitálták.

CSAK AZ ELVI JÓVÁHAGYÁSTÓL SZÜNETELNEK A VÉGREHAJTÁSOK

Az eljárás megindításának napjától kezdve az adós visszanyeri rendelkezési jogát vagyona fölött és a hitelezők bizottságának ellenőrzése mellett, a szokásos keretek között folytathatja üzletét. A törvényszék azonban úgy is intézkedhetik, hogy a pénznek felvételét és kiadását az adósok a hitelező bizottság közbejöttével teljesítsék.

A kényszeregyezségi eljárás alatt a behajtott összegekből le kell vonni azt az összeget, amely szükséges a kereskedelem fenntartásához, valamint a kereskedő és családja fenntartására. A levonás után megmaradt összeget bírói letétbe kell helyezni és az arról szóló vényét átadni a kiküldött bírónak. Az elvi jóváhagyás napjától az „omológási” ítélet jogerőre emelkedéséig egyetlen hitelező sem vezethet az adós vagyona ellen kielégítést, vagy biztosítási végrehajtást olyan követelések alapján, amelyek a végzés meghozása előtt keletkeztek, nem szereshetnek az adós ingó, vagy ingatlan vagyonára előnyös kielégítési jogot és nem kérhetnek csődöt ellene.

AZ ADÓS BESZÁMÍTHATJA A KÖVETELÉSEIT

A kényszeregyezés megnyitásakor már meglévő összes pénzkövetelések — kivéve azokat, amelyek előnyös kielégítési joggal vannak garantálva —, a kényszeregyezés megindításakor lejárnak és többé nem kamatoznak. Ha olyan követelések állanak fenn, amelyek eddig sem kamatoztak, akkor ezekből még le kell vonni a törvényes kamatot az elvi jóváhagyás napjától, a követelés esedékességéig számított időre. Beszámításnak van helye olyan követeléseknek, amelyek még nem jártak le, vagy feltételektől függnek, vagy pedig, ha az adós elleni követeléseknek nem készpénz a tárgya. Nincs beszámításnak helye, ha a kereskedő elleni követelést az elvi jóváhagyás után szerzte meg a hitelező, vagy pedig a hitelező a követelést ugyan az elvi jóváhagyás előtt szerzte meg, azonban a követelés megszerzésének idejében tudomással birt az adós anyagi helyzetéről.

Csehországon keresztül történő kompenzációval rendezik a fakeskedők magyarországi behajthatlan követelését

A június 30-án lejáró román-magyar külkereskedelmi egyezmény megújítására vonatkozó tárgyalásokra az előkészületek megtörténtek és a tárgyalások néhány napon belül megkezdődnek. Ezzel kapcsolatban az Ugir értekezletre hivta össze a legjobban érdekelt faexportőröket, tekintve, hogy

a fakivitelt illetően nagyon nagy változásokra van kilátás.

Az értekezlet egyik résztvevője szerint a most meginduló román-magyar tárgyalásokba elsősorban szöbakerül a romániai fapiacnak Magyarországban lévő 14 milliós követelése. Ezt az összeget nem tudtuk ezidáig behajtani, a helyzetből eredő okok miatt. Felmértük az az ötlet, hogy Magyarország

a cseh-morva területen levő követeléseiből rendezze ezt a követelést.

Minden kilátás meg van arra, hogy ezt a magyar bizottság tagjai is el fogják fogadni. A jövőt illetően tervezték a Magyarország felé irányuló fakivitelt csökkentését, még pedig a következő módon:

az eddigi nyolcezer vagon épületfát csökkentik haterzer vagonra,

az eddigi háromezer vagon faragottfát csökkentik 4 ezer vagonra és az eddigi 30 ezer vagon tűzfát csökkentik háromezer vagonra.

Magyarországon foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a pengő árfolyamát leszállítják, ami valószínűleg az árak emelkedését fogja maga után vonni.

Csak a zöldszínű fuvarlevelek maradnak érvényben

Bélyegmentesek a szabadforgalmi jegyek és a kincstári okiratok

A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy a forgalomból kivonja a fehérszínű csomagszállítóleveleket. Ennélfogva

csupán a zöldszínűk maradnak érvényben,

amelyeket ezentúl minden csomagszállításnál alkalmazni kell, tekintet nélkül az áru természetére. A zöldszínű szállítóleveleken, magán a blankettán, három lei kincstári bélyeg van, úgyszintén a vevényen is. Ezekre más kincstári bélyeg nem kell, de ki kell egészíteni azokat repülőbélyegekkel és pedig 2 leies repülőbélyeg jön, úgy a szállítólevélre, mint a vevényre. Ezenkívül mindkét iratra 0.25 leies statisztikai bélyegyet is kell ragasztani.

A kincstári, repülő és statisztikai bélyegeket a szállítási okmányon, elismervényeken, deklarációnokon és mellékeken a feladóállomás bélyegzőjével érvénytelenítik, kivéve azokat, amelyeket a címzettnek kell aláírásával érvényteleníteni. Az újságok kiadóhivatalai által közvetlenül a vonatokra feladott újságsomagoknál a szállítólevélre felragasztott összes bélye-

geket a vasúti állomás bélyegzőjével érvénytelenítik és ezen azt a napot tüntetik fel, amikor a csomagkocsi vezetője átvette a csomagot. A mezőgazdasági bélyegekkel ellátott szállítóleveleket és íveket a rendeltetési állomás örzi meg, miután a csomagokat kikézbessítette.

A CFR vezérigazgatósága közreidelemben közölte, hogy minden egyes feladóra, vasútra, címzettre és vasúti állomásra nézve külön szállítóleveleket, vagy szállítóíveket kell kitölteni. Az ellenőrző közegek, akik az állomáson az ügykezelését ellenőrzik,

kötelesek megvizsgálni az összes ilyen szállítási jegyeket,

vagy íveket és meggyőződést szerezni arról, hogy azok kellőképpen vannak-e kitöltve.

A szesizalokra, élesztőre, sörre, stb. vonatkozóan kiadott szabadforgalmi jegyek, valamint minden más nyugták, okiratok, vagy bizonyítványok, amelyek a kincstár bocsátott ki, úgyszintén a mellékelt szállítási okiratok is mentesek a kincstári és a repülőbélyeg alól.

Végvári mezőgazdasági munkások kérelme

A végvári mezőgazdasági munkások küldöttsége tegnap megjelent a temesvári mezőgazdasági kamarában és átnyújtotta emlékiratba foglalt kérelmüket. A mezőgazdasági munkásoknak — mondja az emlékirat — a nyári hónapokat kell felhasználni arra, hogy tél idejére a kenyérré válót megkeressék. Főkereseti forrásuk eddig az aratás volt és ezzel a munkával biztosították családjuk megélhetését. Ezt a sovány keresetet azonban veszélyeztetik az aratógépek, amelyek magántulajdonban vannak. Ezeknek tulajdonosai nemcsak a saját földjükön aratnak géppel, hanem csekély összegért más gazdák földjein is learatják a termést. Így munka nélkül maradnak az arató és mezőgazdasági munkások, akik most a mezőgazdasági kamara közbenjárását kérték arra vonatkozólag, hogy az aratógépek tulajdonosai csak akkor vállaljanak aratást, ha az aratómunkások már valamennyien dolgoznak és ha az emberi kéz kevésnek bizonyult a termés idejében való learatására. Kérik azt is, hogy az aratógépek tulajdonosai ugyanolyan feltétel mellett vállalják a munkát, mint az arató munkások, nehogy azok munka és kenyér nélkül maradjanak.

Mégis kell előzetes engedély a szabadforgalmi devizák vásárlásához

A szabadforgalmi devizák vásárlása tárgyában a Banca Nationala legutóbb úgy intézkedett, hogy nem szükséges vásárlási engedély és a behozatali engedély felmutatása jogot ad arra, hogy ezen engedély keltétől számított hat hónapon belül — tehát a behozatali engedély tartama alatt — a devizát megvásárolhassa. A gyakorlatban azonban kitűnt, hogy így a jegybank devizaigazgatósága nem képes a készletet ellenőrizni, mert csak az exportőrök által bejelentett mennyiséget ismeri, de az abból történő eladásokat nem.

Ezért visszatért a Banca Nationala eredeti rendelkezésére és így előzetes vásárlási engedély kell a szabad devizák forgalmában is. A jövőben az importőrök közvetlen a vásárlás előtt kérik az engedélyt, mert az 15 napon belül lejár. A már — a korábbi rendelkezés alapján — kiadott előzetes engedélyek birtokosai a devizák megvásárlására június 25-ig kaptak haladékot.

(=) GABONAÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése). A bászági gabonapiac üzletlenn és az irányzat lanya. A piaci árak a következők: búza 375, tengeri 405 lei Temesvárott. A többi gabonanemű árai: korpa 350, zab 460—465, takarmányárpa 380, tavaszi árpa 400, muharmag 420, napraforgómag 420, repce 700, tökmag 775—780 lei százkilónként.

Bizakodó megmozdulás a textiliparban

Értesülésünk szerint a kitűnő hírnévnek örvendő Dornhelm temesvári textilnagykereskedő cég az egyik temesvári szövőgyárban jelentős érdekeltséget vállalt. A különböző nehézségek folytán már régebben szünetelő Texta szövőgyárat helyezi üzembe a Dornhelm-cég olyan módon, hogy a negyvenhét szövőszék állandó dolgoztatásának céljaira szükséges anyaggal látja el a gyárat és annak egész termelését átveszi.

Örömmel regisztráljuk ezt a közgazdasági eseményt, mivel ezáltal egyrészt jelentős számú munkásköz jut ismét munkához, másrészt pedig a Dornhelm-cég üzleti optimizmusa bizonyára jó példával szolgál majd a még egyelőre óvatossági piaccal.

== Életbelépett a köztakon való teherfurovarozás új rendje. A hétfői napon életbelépett az idegen áru szállításának új rendje és ennek értelmében mindazon útvonalon, amelyre nézve a CFR szállítási jogot nyert, csak azok a fuvarozási vállalatok szállíthatnak, amelyek a CFR autobusigazgatóságával megállapodást kötöttek. Csak társasági formában működő vállalatok nyerhetik el erre az engedélyt, vagy olyan egyének, akik igazolják, hogy június 10-ig lépést tettek a törvényszéknél, társaság alakításának jóváhagyására iránt. A CFR minden idegen autokamionra nézve elismerő bizonylatot állít ki igazolás céljából.

== Csak céhtag vásárolhat aranyat. A nemesfémmeldolgozó iparosok céhközpontja értesítette az érdekeltektől, hogy a cég a munkaügyi miniszterium jóváhagyta a cég alapszabályait, aminek alapján a szervezési munkálatok a tartomány egész területén megindultak. A céhnek tagjai minden órák, ékszerész és látszerész. Akik ezek közül nem vétetik fel magukat a céhbe, azoktól a Nemzeti Bank megvonja az aranyvásárlásra jogosító felhatalmazást.

== Száj- és körömfájás Arad megyében. Aradváros állatorvosi hivatalához az utóbbi időben olyan jelentések érkeztek, amelyek szerint a városban és a környéken száj- és körömfájási járvány lépett fel. Az állatorvosi hivatal a beérkezett jelentések alapján elhatározta, hogy további intézkedésig Aradon betiltja a hasított körmű állatok, (ökrök, tehénok, borjúk, kecskék, juhok és sertések) felhajtását a piacokra. A rendelkezés értelmében a piacokra csak lovak és kocsikban kövér sertések hozhatók fel és utóbbiak csak a vágóhídon tehetőek le.

== Nyersgyapot csak az eddigi rendszer szerint importálható. N. Missir, a nemzetgazdasági miniszterium államtitkára a napokban értekezletet tartott a textilipar képviselőivel, a melyen közölte, hogy a kormány nem teljesítheti ama kérésüket, hogy a nyersanyaggyapotot Egyiptomból kompenzációs úton hozzák be. Közölte azonban azt is, hogy a Banca Nationala a jelenlegi rendszer alapján folyósítani fogja a nyersanyagimporthoz szükséges devizát.

Árfolyamok

SZERDA, JUNIUS 14.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vétel a második az eladás jelenti). Holland forint 75.9 —77.07, belgas 24.08—24.43, angol font 662.4 —672.75, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.52—143.59, francia frank 3.78—3.85, svájci frank 31.8 —32.29. Ezekben az árakban a devizafelár is benne foglaltatik. Dinár 2.898—3.05, pengő 25 és 26.5 —27, német márka 40.50—41.50.

== A fiókok és leányvállalatok iparpártolás kedvezményét ezután is a miniszterium adja ki. A belföldi ipar védelméről szóló törvény 33. szakaszát rendelettervénnyel módosították, még pedig oly értelemben, hogy a minisztertanács által adott iparpártolási kedvezmények a nemzetgazdasági miniszterium egyszerű határozat alapján kiterjeszthetők az érdekelte vállalatok fiókjaira, vagy újonnan alapított üzemekre. A nemzetgazdasági miniszterium által adott ideiglenes iparpártolási engedélyek ennek a törvény módosításnak értelmében véglegesnek tekintetők.

== Románia képviselői a nemzetközi munkaügyi konferencián. A Hivatalos Lap hétfői száma közli a munkaügyi miniszter ama rendeletét, mellyel kinevezte annak a delegációnak tagjait, akik Romániát a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal mostani genfi konferenciáján képviselik. A delegátusok a következők: Gh. Strat egyetemen tanár, C. Constantinescu, a munkaügyi miniszterium vezérigazgatója, M. Enescu, a Munkásbiztosító vezérigazgatója, St. Cunescu, a munkaügyi miniszterium vezérigazgatója, I. Argesanu, Munkásbiztosító vezérigazgató helyettese, mir az állam képviselői. A munkaadókát Th. Ficulescu, az Ugir alelnöke és Alex. Grigoriu, az Ugir vezérigazgatója, a munkásokat Eft. Gheorghiu, a Bányamunkás Unió főtitkára képviseli.

A VILÁG

★

EGY, A SPANYOL HÁBORU történetéről szóló műben olvassuk: Emilio Mola tábornok a felkelők egyik parancsnoka, légiharc áldozat lett. Egyenruhában, cipő nélkül, harisnyóba találtak rá a mezőn dolgozó földművesek. Egyszerű elmondotta, hogy a tábornok nagyon bátor volt. Egyizben egy cigányasszony megígérte neki, hogy cipőben fog meghalni. Azóta ha repülőgépre ült, vagy veszedelmes helyzetbe került, előbb mindig levette a cipőjét.

★

EGY ANGOL LAP összehasonlítást tesz mai kor és a régi idők államférfiainak szokásai között. Bismarck „gyöngéiről” megállapítja, mindenekelőtt, hogy nagyon szeretett jól enni. A vaskancellár ebédre rendszeresen megivott két üveg bort, de nem a könnyebb fajtból. Az szokta mondani, hogy vacsoránál, ha megivott két üveggel kedvenc borából, nem törődött többé a társaság beszéd témájával és matematikai feladványokat oldott meg magában. Egy üveg pezsgőt egy hajtszóra meg tudott inni. „Az őri köseimet csak egy dologért irigylem mondot egyszer — a borpincémért”. Sokat cigarettázott is. Egyiket a másik után gyújtotta meg. Berlinből Kölnbe utazva egyszer a tizórás alatt megszokás nélkül cigarettázott és szivarozott. A szalkácsa azt mondotta róla, hogy „az emberi étvágy bajnoka” volt. Fiatalkorában játszva megégett uszonnára tizenegy leányrúfót tojást. Egyszer együltében elfogyasztott száznegyvenegy osztrigát héjával együtt. Más alkalommal egy nagy tengeri rákot evett meg mindenestül. Egyizben, amikor vidéki kastélyába várattalunk két vendége érkezett, felkutatta a falut tojásért. De csak ötöt talált. Kettőt nyomban megégett belőle a helyszínen, háromt hazavitt, de egyet azokból megőrt magának. Egy német hentesgyárt tulajdonosa, aki nagy tisztelője volt, nyoleva méter hosszú kolbászt szokott küldeni neki karácsonyi ajándékkul.

DELI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

SPORTSEMÉNYEK

Kibővítik az olimpiai bob-műsort

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság ülésén azt az amerikai javaslatot is tárgyalták, hogy a téli olimpia műsorára vegyék fel a tobogán és bővíték a bob-műsort. Ezt a javaslatot a bizottság magáévá tette. Azután a női gyorskorcsolyázás felvételéről folyt vita. Végül 16:11 arányban úgy döntöttek, hogy az 1940-es olimpián női gyorskorcsolyázás is lesz. A szabályzat kidolgozását és a versenyszámok megállapítását a bizottságra bízták.

Amerika indítványozta, hogy vegyék fel a hel-

sinkii műsorra a gyepabdát, kosárlabdát és kézilabdát is.

Ez ellen a finn delegátusok emeltek szót. Elmondták, hogy Helsinki máris annyira tulsufolt, az olimpia műsora is annyira telített, hogy sem az újabb résztvevőket, sem az újabb sportágakat nem tudnák elhelyezni. Ezért a bizottság a fenti sportágaknak az 1940-es olimpia műsorára való felvételét eltekintett, de albizottságot küldött ki, hogy az 1944-es olimpiai műsorbba való beiktatását előkészítse.

Somogyi Klári győzelme Párisban

A párisi francia teniszbajnokságok napján a magyarok közül Szigeti és Somogyi Klári játszott és — győzött. Különösen Somogyi győzelme értékes. Fontosabb eredmények: Puncsec — Van Sau w. o., Pallada — Lecointre 6:1, 6:1, 6:3, Szigeti — Wilde 6:3, 6:1, 6:3, 6:2, Riggs — Journu 6:4, 6:10, 6:4, 6:4! Ugyilgyátszik: az amerikai mégsem olyan nagy mumus. Feret — Robertson 7:9, 6:2, 6:2, 6:3, Geelhand — Lesueur 8:6, 6:4, 6:2, Kukuljevics — Rimet 6:2, 6:2, 6:4.

Női egyes: Jendzejowska — Goldschmidt 6:2, 6:1, Somogyi — Kovács 6:3, 6:3!

A késő délutáni órákban további mérkőzéseket játszottak a magyar fiúk és valamennyien győztek. Különösen Gábor eredménye meglepetés. Eredmények: Asbóth — Gallépe 6:1, 6:4, 6:1, Szigeti — Jaquemet 6:2, 6:2, 6:4, Gábor — Lacroix 6:2, 9:11, 6:3, 6:4.

Sporthírek minden felől

Ujszerű összeállításban játszik a Bologna Bucoarestiben. Vasárnap kerül sor a Venus-Bologna KK mérkőzésre. Ez alkalommal az olasz bajnokságot újszerű összeállításban küzd a román bajnok ellen. Az összeállítás a következő: Ceresoli-Fiorini, Paquotto-Maini, Andreolo, Corsi-Biavati, Sansone, Puricelli, Fandullo, Reguzzoni. A Bologna együttesében összesen kilenc válogatott játékos szerepel és pedig: Ceresoli, Fiorini, Andreolo, Corsi, Biavati, Fandullo, Reguzzoni és Puricelli.

Játékos lemondások. A központi labdarúgószövetséghez számos játékos küldte be lemondását. Ezek közül a legérdekesebbek: Varjassy, Juhász, Gállisz, Auer, Mihoc, aki az aradi Olimpia csapatától igyekszik megválni. Auer lemondásával kapcsolatban fővárosi sportkörökben úgy tudják, hogy abban az esetben, ha továbbra is megmarad a Rapidnál, csak mint játékos működik.

Kertész Gyula Newyorkban telepszik le? A bucoaresti sportlapok értesülése szerint Kertész Gyula, a resicai ÚDR edzője megváltik egyesületétől és Newyorkban telepszik le. A resicai egyesület meg van elégedve Kertész működésével, de visszatartani még sem akarják, mert az edző úgy nyilatkozott, hogy feltétlenül kimegy Amerikába. Helyét valószínűleg Steinbach tölti be.

Megalakult az FC Braila. A Dacia Unirea és a Franco Romana egyesületek fuzionáltak és FC Braila néven indulnak a nemzeti B bajnokság küzdelmeiben. A két csapat kiküldötte a közeli napokban utazik Bucoarestbe, ahol bejelenti a szövetségnek a fuziót és ugyanakkor kéri fogja a csapat felvételét a B-ligába.

A MLSz elnöksége elfogadta Dietz Károly dr. lemondását. A magyar labdarúgó szövetség tegnap esti tanácsülésén sportbizottság kiküldését határozta el, amelynek elnökéül Dietz Károly dr. szövetségi kapitány lemondását és érdemének elismeréséül köszönetét fejezte ki munkásságáért. Dietz dr. utódjának ki nevezése ügyében még nem történt döntés.

BÉCSBEN RENDEZIK MEG A FŐISKOLAI VILÁGBAJNOKSÁGOKAT. A főiskolai világbajnokságokat az év augusztus végén és szeptember elején Bécsben rendezik meg a nemzetközi szövetség. A versenyekre eddig Németország 300, Olaszország 300, Magyarország 150, Finnország, Görögország és Japán 20—20, Bulgária 16 és Peru 10 sportolót nevezett be.

HÁNY ÉVESEK AZ OLASZ VÁLOGATOTT JÁTÉKOSAI. Az olasz-román mérkőzések alkalmából a lapok közlik a világhírű együttes játékosainak életkorát. Ennek érdekessége az, hogy a legfiatalabb 23, a „legöregebb” 29 éves, az átlagos életkor tehát 25 év, 8 hónap, ami eléggé pontosan fedi azt a megállapítást, hogy az erős, egészséges férfi 26 éves korában éri el legnagyobb erőbeli teljesítményét. Az olaszok életkora: Olivieri 26, Foni 27, Rava 23, Locatelli 23, Andreolo 27, Depetrini 26, Biavati 24, Perazzolo 27, Piola 26, Meazza 29, Colaussi 26 éves. A csapat egyik legjobb embere: Rava — zsidó.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 15.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények és vizállásjelentés. 13.05: Hanglemezek. 13.35: Látványosságok. 13.45: A hangverseny folytatása. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 14.40: Román zene. 15.10: Időszéri közlemények. 18: Gyermekek órája. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Előadás. 19.15: Hanglemezek. 19.30: Zongora hangverseny. 20.45: Előadás. 21: Hanglemezek. 22: Sporteredmények. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: A Predescu zenekar hangversenye. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Mefhosz tánczenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Nyári háztartási tanácsadó. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Ilyés Gyula előadása. 18.40: Boreos Józsa cigányzenekara. 19.55: Felolvasás. 20.15: Hírek. 20.25: Tánclémezek. 21.10: Szólészeti és borászati időszéri tanácsadó. 21.30: A Foederatio Emericana hangversenye. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.00: A Rádió Szalonzenekara. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Fátoly János cigányzenekara.

Budapest II. 19.25: Angol nyelvtanítás. 20.30: Pipics Zoltán dr. előadása. 21: Hírek. 21.20: Hanglemezek. 22.30: Időjárásjelentés. 22.35: Zeller: A madarász — egyveleg.

Bécs. 20: Fuvallányos. 21.15: Dalos zenés egyveleg. 23.50: Szórakoztató zene.

Belgrád. 19.30: Lemezek. 20.05: Haváji négyes. 22: Népdalok. 23.15: Zongorajáték.

Milánó. 20.25: Lemezek. 21.30: Lemezek. 22.30: Könnyű zene. 23.10: Operatársulatok.

Prága. 22.10: Hangjáték. 23.10: Lemezek. 24: A rádiózenekar hangversenye.

PÉNTEK, JUNIUS 16.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények és vizállásjelentés. 13.05: A rádiózenekar hangversenye. 13.35: Látványosságok. 13.45: A hangverseny folytatása. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Időszéri közlemények. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Hanglemezek. 19.45: Felolvasás. 20: Hárfahangverseny. 20.35: Operaközvetítés (Faust). A második felvonás után kb. 21.25-kor sporteredmények, a harmadik felvonás után 22.25-kor hírek, a negyedik felvonás után hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Oláh Kálmán cigányzenekara. 17.15: A rádió diákfel-

őrája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Horváthné Vedeors Julia zongorázik. 18.40: A vers alakja és értelme. 19.10: Német Vasutasok Fuvózenekara. 19.30: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara. 21.10: Az Operaház előadásának közvetítése. Lohengrin (II. felv.) 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Sthymmel Miklós jazz-zenekara. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: A rádió szalonzenekara.

Budapest II. 19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Lohengrin (I. felv.) 21: Hírek. 21.20: Esperanto párbeszéd. 21.50: Tánclémezek 23: Az Operaház közvetítése. Lohengrin (III. felv.)

Bécs. 19.45: Könnyű zene. 21.55: Szimfonikus hangverseny. 23.30: Szórakoztató zene.

Belgrád. 20.05: Népdalok. 21.30: Enek. 22: Hangjáték. 23.15: Lemezek

Milánó. 20.25: Lemezek. 21.30: Lemezek. 22: Dalok. 22.50: Zongorahármas. 23.30: Lemezek.

Prága. 20.20: Zenekari hangverseny. 21: Zene. 22.10: Hangverseny. 22.45: Gordonka és zongorajáték. 23.15: Lemezek. 24: Zenekari hangverseny.

Varsó. 19: Szimfonikus zene. 20.25: Zenekari hangverseny. 22: Dalok. 22.45: Operarészlet.

KÖNYVEK

(—) UJ NÉPVÁNDORLÁS. DELAMERIKA. Az új népvándorlás című könyvsorozat gyakorlati útmutatóul akar szolgálni a földgömb öt világrézén elterülő országokról, ismertette az országok klimatikus, gazdasági, szociális és politikai viszonyait, valamint azokat a körülményeket, amelyek között a vándor új otthonát és életlehetőségeit talál. A könyv szerzője Békéssy Imre az új népvándorlás problémáinak legmagasabb ismerője. A sorozat első kötete Délamerikáról szól, az amerikai kontinensnek arról a részéről, amely csekély népességű és természeti gazdasága folytán gyorsulván egyedül fel tudná venni a hontalanná vált vagy való tömegeket. A 244 oldalas egészségvédelemű könyv ára kétszínnyomású térképpel együtt 125 lejt minden könyvkereskedésben, vagy Lepageál Cluj.

(—) BABITS MIHÁLY ÉLETRAJZA „KERESZTÜL-KASUL AZ ÉLETEMEN” címen jelent meg a Nyugat kiadásában Babits életrajza. A könyv előszavából kiemeljük: „Sohasem akartam önéletrajzot írni. Mégis most, hogy az utolsó években megjelent apró írásaimat, cikkeimet összegyűjtöttem, azt veszem észre, hogy ezek nagyon sokat adnak egy elképzelhető önéletrajzból. Nem is csak ép az utolsó évek történetét tartalmazzák, emlékekkel is szinte túlradnak, mintha írójuk unná a jelent s kezdene már a multban élni. Ez a könyv teljesen intim és személyes. Ha már benne az egész életem, nem maradhat ki belőle az, akinél ennek az életnek hitelesebb tanuja nem is képzelhető. Az ő kezébe teszem tarka és szomorú emlékekkel zsibogó könyvemem, melyet számomra különösen kedvessé avat, hogy ő is munkatársa lett”. Babits Mihály: Keresztül-kasul az életemen a Nyugat könyvek új sorozatában jelent meg szép kiállításban, vászonkötésben 158 lejt. Kérje a Nyugat kiadványainak jegyzékét.

(—) MARTIN GUMPURT: DUNANT. A VÖRÖS-KERESZT REGÉNYE. E könyvben egy feledésbe merült fantasztikus és egyedülálló élet-sors története kerül napvilágra. Dunant a Vöröskereszt konvenciók apja gazdag genfi szülők gyermeke és maga is gazdag bankár. 1859-ben véletlenül a solferinói csatára kerül és az itt tapasztalt borzalmak feletti megdöbbenése készteti arra, hogy a háború humanizálása érdekében mozgalmat indítson. Dunant a harcok végén jut a csatára. Nincsenek orvosok és nincs aki a megmenthető sebesülteken segítsen, azonnal megszervezi az ápoló és mentőszolgálatot. Hazatérése után sem tud szabadulni a solferinói élménytől és töprengéseinek eredményeképp kidolgozza a vöröskereszt statumokat. Európa uralkodóit sorra látogatja, hogy megnyerje tervezetnek. Erőfeszítéseinek megterem a gyümölcse: 1864-ben Genfben formálisan megalakul a vöröskeresztintézmény. 1866-ban lép először a vöröskereszt akcióba, majd 1870—71-én Dunant egy francia harcéri kórházat vezet. E háború után Párisba kerül, teljesen tökmegyre, barátai elhagyják és évekig a legnagyobb nyomorban él. A nyilvánosság elől úgy elrejtőzött, hogy azt sem tudják róla, hogy életben van. A 80-as években Suttner bárónő egy kis svájci aggok házában fedezi fel. Mire Dunant fel fordul újra a világot figyelme és megkapja a Nobel-békedíjat. Martin Gumpert: Dunant. A vöröskereszt regénye Pantheon kiadásában, szép kiállításban fűzve 158 lejt, kötve 198 lejt minden könyvkereskedésben, vagy Lepageál Cluj. Kérje a Pantheon újdonságok jegyzékét.

A napokban avatják fel az első földalatti várost Angliában

Londonból jelentik: Tegnap mutatták be az angol sajtó munkatársainak a XX. század egyik szomorú csodáját:

a légítámadás ellen tökéletesen biztos várost.

Tessék elképzelni egy harmincötezerfőnyi lakosságú várost, melynek minden lakosa azzal a megnyugtató tudattal hajtja álomra a fejét, hogy az esetleges légítámadás ellen valamennyien biztonságban vannak!

Ez a legrosszabb háborus eseményekre is felkészült városka az angliai Ramsgate. Hogy a ramsgateiek ilyen tökéletes légvédelmi óvóhelyhez jutottak, abban elsősorban nagy szerepe van a város fekvésének. Ramsgate hatalmas krétahegyen épült. A krétának az a tulajdonsága, hogy aránylag nagyon könnyen vájható, nem töredezék és külső nyomásnak épp úgy, mint rejtett vízeknek ellentáll. Angliában a városok tekintélyes állami segítségben részesültek, hogy légvédelmi intézményeiket kiépítsék. A ramsgatei előjárás úgy döntött, hogy a város alatt hatalmas folyosót furat a mélységbe. Ezt a tervét keresztül is vitte.

Elkészült az első földalatti város, amelynek bülön vízvezetéke, villanyvilágítása, orvosi ambulanciái, sőt még hangversenyterme is van.

Ez a földalatti folyosó-város körülbelül harminc méternyire húzódik el a város pincéi alatt. Te-

hát egy olyan masszív védőburok van fölötté, a melyet semmiféle nehéz bomba áttörni nem tud. A hozzávezető lejáratok hasonlítanak a földalatti villamosok lépcsőzetéhez. A város különböző részein pompás beosztással huszonhárom ilyen bejáratot építettek a nyolc emeletnyi mélységben elrejtett alagút-városhoz. Maguk a szakértők is elismerték, hogy egész Angliában vitathatatlanul Ramsgate lakossága van a legjobban biztosítva légítámadások ellen. A földalatti várost, miután a furási munkálatokat befejezték, ki is csinosították. Padokat, ülőhelyeket, ágyakká és asztalokká átváltoztatható lákákat helyeztek el benne. Maguk a padok hossza, a mely a menekülőket kényelmes üléssel várja, több, mint hat kilométer.

A nagy folyosótól jobbra és balra kitérők vannak. Ezekben a széles és jól megvilágított helyiségekben első segélyeket rendeznek be. Ezek az alkalmi kórházak el tudják majd látni a kisebb operációkat is. Talán a legérdekesebb az, hogy ebbe a sokkilométernyi hosszúságban húzódó folyosókon mindenütt rádióhangszórókat szereltek fel.

Igy veszély esetén az odamenekült lakosság pontosan értesül majd a külvilág eseményeiről. Azonkívül négy villanyáramfejlesztő motort is helyeztek el, hogy a szükséges világításról gondoskodjanak. Azt mondanom sem kell, hogy nemcsak a lakosság kényelmes elhelyezéséről gondoskodtak, hanem

állandó nagy élelmiszerraktárt tartva fenn, sőt viztartályok is vannak

arra az esetre, hogy ha a vízvezetéki művek felmondanák a szolgálatot.

A ramsgatei földalatti várostól nem messze régi és elhagyott vasúti alagút van, amely felé földalatti folyosót irányították. Ebből a kiszolgáló alagútból hangversenytermet és szórakozási helyiséget csináltak. Ebbe a földalatti koncertterembe tízezer ember talál kényelmes férőhelyet.

Arra is volt gondja a tervezőnek, hogy az alagút kórházai közel essenek a földfeletti kórházakhoz ahonnan szükség esetén a betegeket könnyű szerezni lehet vinni a feltétlenül védett helyre.

A szellőztetés problémáját tökéletesen megoldták. Egyrészt sűrített levegővel, másrészt oxigéntartályokkal, úgy hogy

légítámadás esetén a földalatti várost valószínűleg légmentesen elzárják a külvilágtól.

Amikor a földkerekségnek talán ezt a legnagyobb légi óvóhelyét bemutatták, az egyik szakértő is mondotta, hogy Ramsgate lakói talán az egyedülálló az egész világon, akikben semmiféle formájú légítámadás kárt nem tehet.

Érdekes, hogy amikor a város tanácsa a földalatti alagutakat tervét bemutatta, a kormány ellenkezett. Ugyanis a minisztériumokban az volt a feltevés, hogy Ramstage precedenst teremt a légvédelem terén és a többi városok lakói jogosan fogják követelni, hogy számukra is ilyen biztonságos teremtsenek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Alkalmazás

Magyarné fűzőszabója keres fűzőmunkához értő nőt. Piata General Dragalina 10. 1053

Oktatás

Teniszoktatás legelőnyösebb Duschenek tenisz-trénernél. Felvilágosítás: Kecskeméti cégnél, vagy telefonon 39—55. 600

Lakás

Szép nagy egyszobás, vagy két kisebb szobás lakást keresek, csak az I. kerületben. Címeket kérem leadni a kiadóban. 868

Modern 3 szobás lakás 2.000 lejért melléklettel együtt július, vagy augusztus 1-re kiadó, ugyanott gyermek sportkocsi eladó. Érdeklődni: Müller Guttenbrun 8 földszint 12. előtt 8—3 és este 7 után. IV. Spalaiul 1051

Református egyház bérházában négy szobás lakás, mellékkeliségekkel, valamint egy szuterén helyiségről kifizető, vagy üzlet célra július 1-re kiadó. III. Str. Timotei Cipariu 1. 1045

Legmodernebb fűzőreális és virágos takaréktűhelyek legelőnyösebb!
JUNGINGER
Timisoara, II. strada Timocului 1.

Gyermek-kocsik, sportkocsik, gyermekágyak
gyári árakon, I-a minőség, rendkívül olcsó árak és nagy választékban.

Arlap ingyen és bérmentve **Bozsák M. és Fia R. T.** Timisoara II. str. Gloriei II. Tel. 37-08

Adás-vétel

Fajtszta fiatal tacsók (dakli) eladók. Jahner Rudolf gyógyszerész, II., Str. Stefan cel Mare 3. 1053

Hordók és kádak elsőrendű minőségben minden nagyságban raktáron. Ászokhordók speciális előállítású. Fagy látt korveátorok gyári árak mellett kaphatók. Appeltauer hordógyár, Timisoara IV., Str. Fröbl 5. Telefon: 43—46. 556

Méz eladó friss pergetés akár 38 lej, virág 34 lej kilogramonként. II., Balas 14. 1057

Figyelem! **AURA** "Megnyilt!"

fiókja a Scherter-házban I., Strada Eminescu 5 szám.

Blondel rámak gyártása
Művészi keretek nagy választéka. Mindennemű kereteket gyorsan, szépen, olcsón.
Szíves pártfogást kér: **FÖLDVÁRY**

Külföldre

Ha homótecpótból, vagy bármilyen kefével óhajt vásárolni, kérjük gondoljon elsősorban a vakokra és keressze fel teljes bizalommal üzletünket. Vakok egyesülete III., Str. Doja 20. Telefon: 21—18. 845

Esslingeni — —
Deszka Jalousien — —
Lenvászon — —
Üzleti napellenző — —
Szövölt rips — —
Folie — Celofan — —
kírákat — —
Romanovszky Ernő IV. str. Va. careacu 19. szerel

Jégszekrények
Szőlő- és fapermetező és mindenféle vasárú kapható
Petru Jüger
Timisoara IV., Bul. Carol I. 38.
Telefon: 29—37.

Jégszekrények
egy- és kétajtósak, modern kivitelben kaphatók:
Heckmann
bádogosnál. III., Piata Plevnei 1.

Ha szép akar lenni?
Használjon **KULKA**-féle **lilom-tejkrém**et, **lilom-tejszappant** és **lilompuvert**, **három színben**. Kapható kizárólag a
Városi
gyógyszertárban
a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Brătianu.

BUTORVÁSÁRLÓK FIGYELMÉBE

Ha nálam veszi vagy készítteti bútorát, örökké hálás lesz, mert nem vetemedik, — nem szárad szét. Ez a probléma is meg lett oldva, műszáritó segítségével. Minden bútorát bátor vagyok hosszú garanciát vállalni. — Bútorok raktáron mérsékelt áron. — Pontos kiszolgálás

KOPNIK Piata Unirea mellett, str. Sergent Musat 1.

BAILE LIPOVA MEGNYILT

Rádiumaktivitású szénsavas ásványforrások csodás hatásúak a következő bajoknál: szív, magas vérnyomás, érelmeszesedés, gutaha, hajmosság, máj-, epe-, hólyag- és vesebajoknál, reuma, verszegénység, ideg- és női megbetegedéseknél

Junius hónapban a szobaáraknál 50%-os kedvezmény